

В-38-Б.

Х 12068

ВЕСЕЛА БАНДУРА

Повний збірник веселих і жартівливих
пісень і приспівів до музичних
інструментів і танців

ЦІНА 50 ЦЕНТІВ

З друкарні „Свобода”,
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Kharkov University

ЦНБ

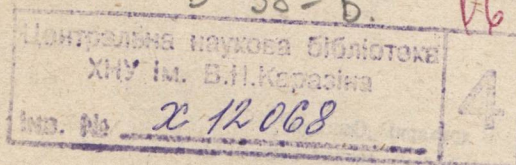
Дата повернення

ВЕСЕЛА БАНДУРА

Повний збірник веселих і жартівливих
пісень і приспівів до музичних
інструментів і танців

З друкарні „Свобода”,
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

I.

Ой, був, та нема,
Та поїхав до млина,
Бідна моя головонька,*)
Сама спати лягла.

І учора не був,
І сьогодні не був,
Ой, мабуть ти, серденько,
Мене зовсім забув.

Ой, я не забув,
Та розсердився був,
Та за тії пироги,
Що поїли вороги.

Ой, я не забув,
Та щобіт не добув,
А в батькових не пішов,
Бо не має підшов.

А в братових не хочеться,
Бо устілка волочить ся,
Сестра-ж своїх не дала
Бо сама гулять пішла.

Ой, деж ти була,
Моя, не чужая?
За яром брала льон,
Таки не гуляла.

Ой, деж ти була,
Забарила ся?
На діравім мості
Провалила ся!

Ой, біс тебе ніс
На діравий міст,
Ти-б була ухватила ся
За собачий хвіст!

Хто-ж тебе завалив?
Та козак Северин!
Хтож тебе рятував?
Чорноморець Іван!

*) В кождім верши повтаряти дві
последні стрічки.

Ой, чи він, чи не він,
Не ходи-ж ти у двір,
Та не ходи в ворота,
Та не суши живота!

Ой, буду ходить,
Буду вірно любити,
Бо без тебе мені
І на світі не жить!

Ой, дівчино моя,
Ти-ж моя мати!
Дай мені вечеряти
Хоч серед хати.

Я-ж не топила,
Я-ж не варила,
Як по воду ішла,
Відра побила.

Відра побила,
Піч розвалила,
Ой, дівчино-любко,
Що-ж ти зробила?...

На базарі була,
І горілку пила,
І росади накупила,
У городі посадила.

І росада моя
Добре приняла ся,
Хорошая дівчина
Полюбила ся!

І капуста моя,
І качаннячко,
Вірнее з козаком
Жениханячко.

Не ходи-ж ти на лід,
Бо завалиш ся,
Чи ти мене вірно любиш
Чи ти чваниш ся?

Ой, піду по леду,
Тай не завалю ся,
Бо я тебе вірно люблю,
Та й не признаю ся!

Не ходи по-під тином,
 Бо я тебе, перекину;
 Перекину я тебе,
 Що не любиш мене.
 На городі огірки,
 Самі пупянки,
 Чортова парубота,
 Самі шушвалки!
 На городі огірки
 Тонко стелять ся,
 Чортова парубота,
 Довго сердять ся!
 Серебряний перстїнь,
 Золота проба,
 Ізсушила, сокрушила
 Молодця до гроба.
 Ой, дівчино моя,
 Переяслівко,
 Дай мені вечеряти,
 Моя ластівко!
 Ой, я-ж сьогодні
 В хаті не топила,
 Як по воду ішла,
 Відра побила.
 Я-ж не побила,
 Постановила,
 Із гори скотились,
 Та самі й побились.
 Ой, дівчино моя
 Розгніввалась була,
 Розгніввалась на мене,
 Вечеряти не дала.
 А хоч дала вечеряти
 Та не дала ложки,
 Насипала в черепочок,
 Як собаці трошки.
 Я поїв, похлестав,
 Та й голодний устав,
 Після того розсердив ся,
 Лаять дівчину став.
 Ой, полаялись ми,
 Та посварились,
 А як лягли у двох спать,
 Тоді помирились.
 Ой, дівчино моя,
 Переяслівко,
 Поцілуй-же мене,
 Моя ластівко!
 Ну, так що-ж, ну, так, що-ж,
 Зараз поцілую,

Та у твою губоньку,
 Та у золотую.
 Та у твій усочок,
 Як у колосочок,
 Та у твої брівоньки,
 Чорні, як шнурочок!

2.

На городі терниця,
 Препоганий сердить ся,
 Сердить ся, та й не дуже,
 Бо поганий, то й байдуже!
 На городі калюжа,
 Моя мила нездужа:
 Як музику зачує,
 Дідько в неї танцює!
 Найму собі наймичку,
 Сама сяду в запічку;
 Найму собі цимбали,
 Щоб ніжечки дрімбали;
 Найму собі ще й баса,
 Бо робити не ласа!

3.

Мені мати приказала,
 Щоб я мужа шанувала,
 А я його шаную,
 Як собаку рудую!
 Як сіно я громадила,
 Козаченька принадила;
 І ще буду громадять,
 Щоб другого принадить.

4.

Кучерявий Іван
 На капусту орав,
 Чорнобриву дівчиноньку*)
 Поганяти наняв.
 Поганяй, дівчино,
 Поганяй, рибчино,
 Щоб моя капуста
 Головатая була!
 Ой, Іван на току,
 Рушник на кілочку,

*) В кождім верши повтаряти дві
 послідні стрічки.

Ой, хто-ж мене поцілує,
 Пошию сорочку.
 І тонесеньку,
 І білесеньку,
 Ой, хто-ж мене поцілує
 Молодесеньку!
 Цілував мене дяк
 Чорти-батька-зна як!
 Нехай мене поцілує
 Чорноморський козак!
 На городі бузина,
 Вітер не продуге,
 Тяжко, важко ночувать,
 Як не поцілує!
 На городі бузина,
 Вітер не нахиле,
 Невесело ночувать,
 Як не перекине!
 На городі бузина
 Непідсапаная, —
 Не цілуй ти мене
 Бо засватана я.
 Треба тую бузину
 Зараз підсапати, —
 Як з дівкою ночувать,
 Треба цілувати!
 На городі бузина,
 На їй листя нема;
 Не цілуй, не милуй —
 В тебе хисту нема!
 На городі бузина,
 Ще й чорне насіння,
 Ой, хто мене поцілує,
 Заробить спасеня!
 На городі будяк,
 Полюбив мене дяк,
 Купив мені черевички,
 Закаблучки риплять!
 Закаблучки риплять,
 А, переди вють ся,
 А за мною, молодую,
 Два козаки бють ся.
 Ой, не лайте ся,
 І не бийте ся,
 І на мене, молодую,
 Не надійте ся.
 На городі ямка,
 За городом ямка,
 Чорт тебе побери,
 Що я не панянка!

На городі тичка,
 За городом тичка,
 Чорт тебе побери,
 Що я невеличка!
 І дощик іде,
 Аж із стріхи капотить,
 А мій милий розсердив ся,
 Аж ногами тупотить!
 І сердить ся,
 І не дивить ся,
 А як гляне, серце вяне
 І в його, і в мене!
 І кумочко,
 І голубочко,
 Звари мені чабака,
 Щоб і юшка була.
 І юшечка,
 І петрушечка,
 Ой, кумочко моя мила,
 Кума-душечка!
 Я до тебе, кумо,
 Я не пити прийшла,
 Я-ж до тебе, кумо,
 Я робити прийшла!
 Із днищечком,
 З гребенищечком,
 Ой, випиймо, кумо моя,
 Собі нищечком!
 Окуни в пелени,
 Свій рідний кумі!
 Возьми, кумо, оцю рибу,
 Звари їсти мені.
 Полюбила коваля,
 Тож недоля моя!
 Я-ж думала — кучерявий,
 Аж і чуба нема!
 Ой, дайте рядна
 Та діравого,
 Прикрити коваля
 Кучерявого!
 Ой, дайте рядна,
 Та біленького,
 Прикрити коваля,
 Молоденького!

5.

Ідїть, хлопці, у танець,
 Беріть шапки в руки, —
 У багатой дівчини
 Зуби, так як в суки.

Ідїть, хлопці, у танець,
Беріть рукавиці,
Усі вдови, як корови,
Дівки, як телиці!

6.

Ой, рида, рида, рида,
Зарізала баба діда;
Зарізала, осмалила
Під припїчком положила,
Ой, лежи, діду, тута,
А я піду, найду прута;
Найду прута тоненького,
Вибю тебе, старенького!

7.

Ой, на горі терниця,
Та й не тре;
Препоганий сердить ся,
Та й не йде.
А я тую терницю
Заплішу, —
Поганого, невірнього
Не прошу.

8.

Штани мої, шаравари,
Штани мої сині,
Чого липнуть до вас дівки,
Як до браги свині?
Штани мої, шаравари,
Сліди замітають,
А в кишени аж три гроши,
Та й ті заважають!
Як пішов я до дівчини
Люлечку палити,
Зняли хлопці шаравари,
Тай почали бити!

9.

Ой, як кликав мене
Гарасим, Гарасим,
Гарасим, Гарасим,
Щоб я пішла
Гулять з ним, гулять з ним,
Гулять з ним, гулять з ним,
Щоб я пішла
Гулять з ним.

А я Гарасима
Не люблю, не люблю,
Не люблю, не люблю,
І гуляти з ним
Не піду, не піду,
Не піду, не піду,
І гуляти з ним
Не піду.

Ой, миленький мій
Гарасимочку, Гарасимочку,
Гарасимочку, Гарасимочку,
Пусті коня
В долиночку, в долиночку,
В долиночку, в долиночку,
Пусті коня
В долиночку.

Як пустив коня
В долиночку, в долиночку,
В долиночку, в долиночку,
А сам запив
Горілочку, горілочку,
Горілочку, горілочку,
А сам запив
Горілочку!

Як запив Гарасим
Горілочку, горілочку,
Горілочку, горілочку,
Та на цілую
Неділочку, неділочку,
Неділочку, неділочку,
Та на цілую
Неділочку!

Ой, під лісом
Дубиною, дубиною,
Дубиною, дубиною,
Косив ячмінь
Сокирою, сокирою,
Сокирою, сокирою,
Косив ячмінь
Сокирою.

Ой, там дівки
Громадили, громадили,
Громадили, громадили,
Гарасима
Принадили, привадили,
Принадили, привадили,
Гарасима
Принадили.

Та вони-ж його
Підманили, підманили,
Підманили, підманили,
Горілкою
Підпоїли, підпоїли,
Підпоїли, підпоїли,
Горілкою
Підпоїли!

І каптан йому
Підрізали, підкроїли,
Підрізали, підкроїли,
Каптан йому
Обрізали, обкроїли,
Обрізали, обкроїли,
Каптан йому
Підкроїли!

Ой, ти, хлопче
Чорноусий, чорноусий,
Чорноусий, чорноусий,
Чого в тебе
Жупан куций, жупан куций,
Жупан куций, жупан куций,
Чого в тебе
Жупан куций?

Вражі кравці
Не вгодили, не вгодили,
Не вгодили, не вгодили,
Та жупан мій
Вкоротили, вкоротили,
Вкоротили, вкоротили,
Та жупан мій
Вкоротили.

Ой, як зароблю я
Купу гроший, купу гроший,
Купу гроший, купу гроший,
Та пошию
Каптан довший, каптан довший,
Каптан довший, каптан довший,
Та пошию
Каптан довший.

Та як надїну
У неділю, у неділю,
У неділю, у неділю,
Скажуть люди,
Що до-діла, що до-діла,
Що до-діла, що до-діла,
Скажуть люди,
Що до-діла!

Та усім хлопцям
На досаду, на досаду,
На досаду, на досаду,
А дівчатам
На принаду, на принаду,
На принаду, на принаду,
А дівчатам
На принаду!

А дівчина Дунька
Вкохаєть ся, вкохаєть ся,
Вкохаєть ся, вкохаєть ся,
Та зі мною
Звінчаєть ся, звінчаєть ся,
Звінчаєть ся, звінчаєть ся,
Та зі мною
Звінчаєть ся!

10.

Ой, чижик маленький
Думає гадає,
Думає гадає,
Женити ся має.
Послав орла, послав орла,
Всю птицю збирати,
А орел напав гусий,
Та й став мордувати!
Сидить чижик на пеньку,
Та крильцями плеше,
А горобці у коноплях:
Упиймо ся еще!
Чапелька підласа,
До весіля ласа,
Летить, кричить, вигукує:
То утіха наша!
Сороки-приданки
Скачуть поверх лавки:
„Бідна-ж наша головонька,
Що нема кибалки”.
Горобці підпили,
Чижики побили,
А ворони на той час
Коровай зліпили.
Чижик забродив ся
По самі колінця,
Шукаючи на синицю
Доброго полінця.
Як став її бити,
Не на лиху вчити:
„А ти навчи, шуличенько,

Як курий давити".
 Шулика з похмілля
 Обідрав все піря;
 А щоб вона про те знала,
 Яке буде зілля.
 А чаечка з куличком
 На весіллячко разком:
 „Скорій-скорій, ристячком,
 Ти свашкою, я дружком”.
 А перепеличка
 Хату замітає,
 Сидить сова за столом,
 Скоса поглядає.
 Оса із бджолою
 Покусали вутку,
 Довго-довго сумували,
 Яку зробить шутку.
 Дятель із жовною
 Давай їх клювати,
 Тут би вже і не годилось
 Отак шуткувати!
 Журавель з індином,
 Веселі галанці,
 Взяли вивели зозулю
 З чижином у танці;
 А синиця на полиці
 Ніженьками туп-туп,
 Як би дали горілочку,
 То ми-б пили тут-тут!
 Научився вражий шулик
 Хватати курчата,
 Ходить чапля над водою,
 Хапає качата.
 А жук — як мазниця,
 І то-ж такі птиця,
 Як де найде сирий кирпич,
 Там і становить ся.
 Комарик у лісі
 Листя побиває,
 А чміль меду додає,
 Хто занози має.
 Журавель упив ся,
 З дрохвичом побив ся,
 Де не взяв ся жвавий півень
 До їх причепив ся!
 Ворони засіли
 Та й кобилу зілля...
 Як дочулись про те галки,
 Дуже голосили.
 Чорногуз у лузі
 Ящірок збирає,

Старих жабів на обід
 До себе прохає.
 Заяць куцохвостий
 В лисицю влюбив ся,
 Як дізнався про те їжак,
 З заздрости сказив ся!
 Індик дуже щось надувся,
 Все лає індичку,
 Шпаки в похід збирають ся,
 Роблять перекличку.
 Посьмітюха чубатенька
 Павича кохає,
 Качур качки на весілля
 Гулять не пускає.
 Жовтобрюшка, старша дружка,
 Важно похожає,
 А кіт сидить у куточку
 Та в скрибочку грає.
 А ворони, гарні жони,
 Пішли танцювати,
 Злетів крюк, схватив дрюк,
 Пішов підганяти!
 Злетіла ся уся птиця,
 Зачали сьміят ся:
 „Ой, чудне яке весілля,
 Бодай йому трясця!”

11.

Полюбила коваля,
 Така доля моя:
 Я думала — кучерявий,
 Аж і чуба нема.
 Одна була волосина,
 Та й ту гнида откусила!
 Любив дівку Килину,
 Привязавши до тину,
 Ще й цуркою прикрутив,
 Щоб і дідько не вхопив!

12.

Купила собі біду,
 Та за свої гроші,
 Кажуть мужа любити, —
 А він нехороший!
 І кривий, і сліпий
 Та ще й горбатий,
 А на вид такий страшний,
 Хоч тікай із хати!

Невеликий, круглопикий,
 Вуси як щетина,
 Подивить ся, так похожий
 На дідьчого сина!
 Як мені його любить,
 Як мені корить ся,
 На такого чоловіка
 Не можу й дивить ся!
 У досвіта встає рано,
 Прясти заставляє,
 День настане — буркотить,
 В роботу ганяє.
 Добре зроблю, як і слід,
 І дяки не має,
 Скверно зроблю, попобе,
 Та цілий день лає!...
 Я в неділю була п'яна,
 В понеділок спала,
 А в вівторок снопів сорок
 Пісениці нажала;
 А в середу молотила,
 А у четвер віяла,
 А в п'ятницю продавала,
 А в суботу пропила.
 Чом я в мужа не жона,
 Чом не господина?
 Тиждень хати не мела,
 Сьмітя не носила.
 Хоч і буду мести,
 Так не хочу нести,
 Купи, мужу, візочок,
 Будем сьмітя везти.
 Купи, мужу, візочок,
 І кобилу сиву,
 Та повезем сьмітячко,
 Всім людям на диво.
 Ой, вимела разком,
 Та вивезла візком,
 Та повезла на базар
 Сьмітя продавати.
 Як вивезла на базар
 Сьмітя продавати,
 Приступили купчики
 Сьмітя торгувати.
 Як узялись коло сьмітя,
 Та й стали питати:
 „Ой, що-ж тобі, джиджирихо,
 За сьмітячко дати?
 Сюди хіп, туди хіп,
 За сьмітячко дев'ять кіп,
 А десята кіпка,

Що вимела кітка.
 А за тії кіпки
 Червоні чобітки,
 Чоловіче, чоловіче,
 Чоловічечку!
 Купи мені льонку
 За копійчку.
 Не хочеть ся спати,
 Буду прями-ткати.
 Не сама-ж я прями,
 Кума помагала;
 Дала кумі миску пшоно,
 Та ще й кусок сала!
 Не сама-ж я прями,
 Були й помішниці:
 За хліб, за пшоно,
 Та за паляниці!
 Не довго я прями,
 Увесь льон попряла,
 Та ще з льоноу останками
 І верх затикала.
 Защо мене, мужу, беш,
 За які вчинки?
 Чи я тобі не напряла
 За рік три починки?
 Один прями до Різдва,
 Другий до Миколи,
 А як третій почала, —
 Хватить до Покрови!
 Ой, за що-ж ти мене беш?
 Як би я робила?
 Купив кучу веретен,
 Нема мотовила.
 Ти сам пеш, мене беш,
 Скажи-ж мені, за що?
 Хоч і ти, хоч і я —
 Обое ледащо!
 Де я зросла, де ти зріс,
 А нас чорт до-купи зніс!
 Та не вмієм ми жити,
 Не вмієм робити,
 Тільки вмієм гуляти,
 Та горілочку пити!
 На базар я іду,
 І осівку несучи,
 А за мною дитинята
 Тирють клубенята.
 Осівочку пропила,
 Клубки на похміля,
 Нехай в скрині не лежить
 Отаке безділля!

Чоловіка нема дома,
Тепер мені своя воля;
Ой, я ціп продала,
Та музику наняла.
Музиканти мої,
Ви заграйте мені,
Бо я в світі сирота
Веселого живота!

13.

Чи хто чинить, як я чиню?
Беру дівку аби-чію:
Хоч попову, хоч дякову.
Хоч хорошу козакову.
Ой, попова косоока,
А дякова кривобока,
Козакова, як княгиня, —
Буде гарна господиня!

14.

По дорозі жук, жук,
По дорозі чорний;
Подиви ся, дівчинонько,*)
Який я моторний.

Який я моторний,
І в кого я вдався!
Хиба даси копу грошей,
Щоб поженхався!

По дорозі галка,
По дорозі чорна;
Подиви ся-ж, козаченьку,
Яка я моторна!

Яка я моторна,
Гнучка, чорнобрива,
Як побачиш аж заплачеш,
Що я — вередлива!

15.

Побреду, побреду
По коліна в лободу,
Аж до тої дівчиноньки,
Що хороша на виду.

*) В кождім верши повтаряти дві
останні стрічки.

Хороша дівчина,
Хорошого стану,
А хто-ж її любить буде,
Як я перестану?
Ой, рад би любити,
Так товариш не велить;
Як побачу, то й заплачу,
Аж живіт заболить!

Ізійду, ізійду
На гору крутую:
Чи не йде, чи не йде,
Чи не перечую?
Ось іде, ось іде,
Ступає дрібненько,
Чом не парень, чом не бра-
[вий,

Дивись, моя ненько!
Ой, мати моя любя,
Мати моя мила,
Не оддавай за рудого,
Бо я чорнобрива!

Оддай мене за такого,
Що чорнії вуси:
Він на мене заморгає,
А я й засміюся!

Ненька-ж прозьби не вняла,
За рудого оддала,
Та ще й к тому приказала,
Щоб я його шанувала.

Ой, я його не люблю,
Шанувати-ж мушу;
Ой, Боже мій милостивий,
Вийми з його душу!

Ой, я мужа шаную,
Як собаку рудую;
На припоні припинала,
З помийниці напувала.

Привязала до стола,
А він зуби вискаля!
Скаль, скаль, бісів сину,
Поки найду хворостину.

Хворостини не найшла,
Тай одсердила ся,
Та на свого миленького
Змилосердила ся!

Шумить вітер, та гуде,
Дрібний дощик іде;
Над річкою, по бережку
Чорноморець іде.

Ой, здорова, дівчино,
Чи ти любиш мене?

Чи ти може вже забула,
Та другого пригорнула?
Я чорнявого люблю,
За русявого піду,
А чорнявого підважу,
У болото запроважу.

Сидить чорний, ще й гада,
Із болота вигляда;
А я з його посьміялась,
До русявого пішла.

Ой, мій милий русявий,
Який же ти тай бравий!
Чорні брови, як сметана,
Кучерявий, як свиня!

Полюбила русявого, —
Така доля моя:

Я-ж думала, — кучерявий,
Аж і чуба нема!

Одна була волосина,
Та й ту гнида откусила,
А голова, як кавун,
Ох, ти, милий мій джигун!

Кучерявий мій джигун,
Чом ти вчора не був?
Я-б і вчора прибув,
Так щоб і не добув;

А в братових не пішов,
Бо немає підшов.
А в батькових не хочеться,
Бо устілка волочить ся!

Борозенька узенька —
Не уляжемо ся,
Тепер нічка невеличка —
Не награємо ся!

Ой, я награв ся,
Я і нагуляв ся,
Як у саду соловейко,
Та й нащетавав ся!

А у саду соловейко
Щебече раненько,
А мойому миленькому
Гулять веселенько.

Зелененький барвіночку,
Стели ся низенько,
А ти, милий-чорнобривий,
Присунь ся близенько!

Зелененький барвіночку,
Стели ся ще нижче,
А ти, милий-чорнобривий,
Присунь ся ще ближче!

Такий дуб молодий,
Такий зелененький,
Таки був, ночував
Козак молоденький.
Такий дуб молодий,
А вже дупленатий,
Таки був, ночував
Козак біснуетий!

Цілував мене дяк
Чорти-батька-зна як!
А тепер мене цілує
Чорноморський козак!

Ой, до мене сім ходило,
Та й нічого не зробило,
А тепер один ходє, —
Поясочок не заходе.

Поясочок сім аршин,
Обійшов ся раз один,
Отакий то козаченько,
Такий бесурський син!

Ой, на горі вітер
Мак потолочив,
Козак своїй дівчині
Щось науручив.

Ой, хоч уроки,
Хоч не уроки,
А тільки та дівчина
Узялась за боки!

16.

Жінко-ж моя, Григорівно,
Що будем робити,
Що не хоче куций віл
В череду ходити?
Ряба курка на городі
Ходє, шкандибає,
Чи вона чого обілась,
Чи ноги не має?
Та й кабан наш щось часу-
[пивсь,

Не ходє не хрюка;
Чи його корчій напав,
Чи му хто дав дрюка?

Де се наш Рудько пропав,
Де се він дівав ся?
Чи не сала в кдуни вкрав,
Та в муштру попав ся?

Та й кіт наш десь пропадає,
Чи мо зайців ловє?

Одвічай-же, Григорівно,
А то буде горе!
А вона собі байдуже,
Варенички варє,
Та з кумою Килиною
У чарочки грає.
Так оце-ж тобі, падлюко,
У спину, і в боки!
Щоб знала, як пить горілку,
Коли буде й поки!
Спину тобі всю стовкмачу,
Морду сковерзую,
Чабанськими галушками
Тебе нагодую!

17.

Ой, поїхав мій миленький
До млина, до млина;
Я-ж до себе парубка
Приняла, приняла!
Ой, приїхав мій миленький
У ночі, у ночі,
А я сижу з парубком
На печі, на печі!

Ой, хто-ж тобі, мій миленький,
Се сказав, се сказав,
Що у мене парубок
Ночував, ночував?

Ой, сказали близькії
Сусіди, сусіди,
Що у тебе парубок
Ночувати буде.

Так не хочу-ж, коли так,
Ні топить, ні варить,
Так не хочу-ж я до тебе
Говорить, говорить!

Ой, поїхав мій миленький
У торжок, у торжок,
Купив мені гостинчика —
Батіжок, батіжок!

Наступає русу косу
Чобітком, чобітком,
Потягає часто, густо
Батіжком, батіжком!

Тепер буду я топить,
І топить, і варить;

Тепер буду вік приязно
Я до мужа говорить!
Тепер буду цілувать,
Цілувать, обнимать,
Буду мужа до серденька
Пригортать, пригортать!

Наїхали купчики
Із Лубен, із Лубен,
Торгували курочку
Цілий день, цілий день!

Я-ж вам тої курочки
Не продам, не продам,
Бо у мене півничок
Господар, господар!

На улиці смітячко
Громадить, громадить,
І до дому кручок
Провадить, провадить.

Ціпу, ціпу, курочки,
До дому, до дому!
Не робіть ви шкодоньки
Нікому, нікому!

18.

Од села, до села
Танці та музики;
Курку, яйця продала,
Маю черевики.

Од села до села
Буду танцювати:
Ні корови, ні вола —
Остала ся хата.

Я оддам, я продам
Кумови хатину,
Я куплю, я зроблю
Яточку під тином;

Торгувать, шинкувать
Буду чарочками,
Танцювать та гулять
Таки з парубками.

Ох, ви дітки мої,
Мої голубята!
Не журіть ся, подивіть ся,
Як танцює мати.

Сама в найми піду,
Діток в школу оддам
А червоним черевикам
Таки дам, таки дам!

19.

Ой, дівчина-горлиця
До козака горнеть ся,
А козак, як орел,*)
Як побачив, так і вмер!

Як би мені з ранку
Горілочки склянку,
І тютюн та люльку,
Дівчину Ганульку.

Горілочку-б пив, пив,
І люлечку-б я курих,
І дівчину Ганулечку
До серденька-б все тулив!

Як би мені з ранку
Пива филижанку,
Хліба ще й до того
Гриця Молодого.

То я-б пиво те пила,
І хліб би я їла,
І Гриценька молодого
До серця тулила!

Умер батько — байдуже,
Вмерла мати — байдуже;
Умер милий, чорнобривий,
Мені його жаль дуже.

І за батьком — байдуже,
За матір'ю — байдуже,
Без милого, чорнявого,
Невесело дуже.

20.

Гей, послухай, жінко моя,
Не лай ся зі мною!
Ти так дурно коверзуєш,*)
А сама виною!

Не потурай, щоб ти була
Старше чоловіка...
Бо за се тобі, їй-право,
Я вкорочу віка!

*) В кождім верши повтаряти дві
остатні стрічки.

Всі бебехи обібу,
Обшипаю парші,
А все таки докажу,
Що я тебе старший!

Як апостол при вінчані
Нам про се толкує:
Жінка мужа шануючи
З'одягне, з'обує.

Та й приліпить ся вона
До свого мужа,
Як до вбога-сиротини
Липне всяка мужа!

І складають плоть єдину,
Щоб законним ділом,
Із ребра достать дитину,
Назвать Самуїлом.

І любити, і кохати
Тее анголятко,
Звісно так, як його люблять
І мати, і батько.

Ой, поки я не женив ся,
Поти й не журих ся:
Ложкою та мискою,
Чашкою, колискою.

Ой, як оженив ся,
Тоді й зажурих ся:
Отоді вже, як та пташка,
У клітці, забив ся!

Треба й качалочки,
Треба й кочережки,
Щоб то жінка не дала
По плечах мережки!

21.

СЕВЕРИН.

Ся хорова пісня співаєть ся ось так:
хор, зложений з мушин і жєнщин,
розділюєть ся на дві часті; по одній
стороні стають мушини, по другій —
жєнщини; одна з жєнщин ставши впе-
реді виконувє запові, а один з мушин,
також виступає вперед мушин, відда-
ючи роль Северина і простою роз-
говірною мовою (в октаві) відповідає
кождий раз на запові жєнщини).

За п і в:

Северин, Северин,
Севериночку!

Северин:
Чого?

Запів:
Посватай у нас
Та дівчиночку!

Северин:
На біса вона мені здалась!

Хор:
Северин, Северин,
Севериночку!
Посватай у нас
Та дівчиночку!

Запів:
В нашої дівчини
Карії очі.

Северин:
О-ба, які карі, як у жаби!

Запів:
Вона гуляє
Аж до півночі.

Северин:
Нехай гуля, аби добра була!

Хор:
В нашої дівчини
Карії очі.
Вона гуляє
Аж до півночі.

Запів:
Вона до церкви
Що неділі йде.

Северин:
Богомольна, як той жид!

Запів:
Між дівками вона
Так як мак цвितе!

Северин:
Або як макуха під лавою!

Хор:
Вона до церкви
Що неділі йде.

Між дівками вона
Так як мак цвितе!

Запів:
Вона пред всіми
Та й смиряєть ся.

Северин:
Як вовк перед вівцями!

Запів:
І до всіх вона
Притуляєть ся.

Северин:
Як горбатий до стіни!

Хор:
Вона пред всіми
Та й смиряєть ся.
І до всіх вона
Притуляєть ся.

Запів:
Наша дівчина
Смирна та тиха.

Северин:
Еге! В тихому болоті й чорти
[сидять!]

Запів:
Біди не знає,
Не знає й лиха!

Северин:
Може лихо її жахається, як
[чорт ладану!]

Хор:
Наша дівчина
Смирна та тиха.

Біди не знає,
Не знає й лиха!

Запів:
З досвіток ішла,
Та втомила ся.

Северин:
Бо дуже поспішала!

Запів:
До дому прийшла,
Та й звалила ся!

Северин:
Бо може, стерво, п'яне було!

Хор:
З досвіток ішла,
Та втомила ся.
До дому прийшла,
Та й звалила ся!

Запів:
Вона не впилась,
А захворяла.

Северин:
З хлопцями казилась, так ма-
[будь простудилась!]

Запів:
Та цілий тиждень
І пролежала!

Северин:
Еге! Довгенько віддыхала!

Хор:
Вона не впилась,
А захворяла.
Та цілий тиждень
І пролежала!

Запів:
Як одужала,
Ще покращала.

Северин:
Куди-ж пак! Така стала гарна,
[як свиня в дощ!]

Запів:
Як рожевий цвіт,
Личком зацвила!

Северин:
Еге! Пика красна, як буряк!

Хор:
Як одужала,
Ще покращала.

Як рожевий цвіт,
Личком зацвила!

Запів:
Северин, Северин,
Севериночку!

Северин:
Чого?

Запів:
Чом не сватаєш
Ти дівчиночку?

Северин:
Одчипіть ся з нею!

Хор:
Северин, Северин,
Севериночку!
Чом не сватаєш
Ти дівчиночку?

Запів:
Не хочеш сватать,
Плюнь на дівчину!

Северин:
Тьфу на неї!

Запів:
І побий її
Як злу личину!

Северин:
Хай її злидні побють!

Хор:
Не хочеш сватать,
Плюнь на дівчину!
І побий її
Як злу личину!

А в місяці синтєбрі
Та впала пороша,
Тим дід бабу полюбив,
Що дуже хороша!
Ані зубів, ні очий,
Ні руки правої,

Припадає дід до баби,
Мов до молоді.
Взявши бабу за рученьку,
Повів у садочок:
— Ох ти моя любаміла
Дорогий цвіточок!
Взявши бабу за рученьку,
Повів у світлицю,
Поважає дід бабусю,
Мов ту молодицю!
Посадивши на припичку,
Став пильно дивить ся, —
Коли-ж тая вража баба
Зовсім не годить ся!
Сама не годить ся,
Та ще й не корить ся:
І лаєть ся і кепкує,
Як та відьма коверзує;
І гарчить, і бурчить,
Проти діда не мовчить,
Дід способу приберає,
Як ту бабу попобить.
Став способу приберать,
Як до баби пристать,
Щоб бабусю научить,
Як із дідом треба жить,
Цілував, милував,
І по щокам ляскав
І сам дідок утомив ся,
Поки бабу вкоськав!
Ой, не знаю, що робить,
Де сю вражу бабу дїть,
Бо не хочу я із нею
І на світі тепер жить!
Чи бросить у хаті,
Чи винести в сїни,
Чи укинуть у свинюшник,
Щоб свині ізїли?
Бачить баба, що біда,
Та й стала просить ся:
— Ой, мій милий дідусеньку,
Покинемо бить ся!
Покинемо бить ся,
Та давай мирить ся,
Ми з тобою старі обое,
Чого нам сварить ся?
Дід від серця відїшов,
Та до баби підїшов:
— Піди, бабо, вмий ся,
Гарненько вбери ся;

Убери ся, стара бабо,
У всякеє білля,
Хочу тебе повести
Хоч раз на весїлля.
„Прибирай ся, стара бабо,
В дорогі наряди”.
— „Та вже вбралась, тепер дїду,
Куди хоч, провади!”
Як углядів дід бабусю
В хороших нарядах:
„Ходім, бабо, погуляєм,
Бо нам люди раді!”
Подивився дід на бабу,
На хорошу вроду,
Повів її на місток,
Та й упхнув у воду!
— „Оттутечки, стара бабо,
Коли хочеш, кай ся;
Тут вода холодная,
Тут і покупай ся!”
Се вода бігуча,
Добре покупай ся,
Та як діда шанувать,
Отут назвичай ся!”
Ой, тут баба крикнула,
— „Рятуй мене, друже!
Нащо мене сюди пхнув,
Тут холодно дуже!”
А що баба вирне,
То дід кием двине,
Поти баба булькотала,
Поки там пропала!
Стоїть дідок на містку,
Та в долоні плеще:
— „Коли-б отся утопилась,
Оженив ся-б еще!”
Відїшов дід від містка,
Та й зачав хрестить ся:
„Ну, пропала, моя баба,
Буду ще женить ся!”
Іде дід до дому,
Та в скрибочку ріже,
Оглянув ся, аж та баба
З очерету лізе.
Ізлякав ся старий дід,
Та й прибіг до дому:
— „Ой, погано мені жить
У хаті самому!”
Як задумавсь старий дід
Другий раз женить ся,

Роздивив ся він на себе,
Аж сам не годить ся!
Став дідок божить ся:
„Не буду женить ся;
Хай женять ся тії,
Що ще молодії.
Нехай женять ся такі,
Котрі молодії,
Нехай беруть старих баб,
Аби не сліпії.
Бо старійша жінка
Добрий борщ ізварить,
А молода чепуруха
Все хазяйство збавить!

23.

Ой, гоп, гопака!
Полюбила козака,
Та рудого, та старого —
Лиха доля така!
Іди-ж, доле, за журбою,
А ти, старий, за водою,
А я піду до шинку
Пить з хлопцями горівку.
Випю чарку, випю другу,
Випю третю на потугу,
П'яту, шесту на кінець,
Пішла баба у танець;
А за нею горобець
Викрутасом, вихилясом,
Молодець горобець!
Старий, рудий бабу кличе:
А та йому дулю тиче
Оженив ся, сатано,
Заробляй же на пшоно!
Треба діток годувать,
Треба діток одягать,
Треба діток одягать,
А я буду добувать!

24.

Як би таки або так, або сьак,
Як би таки чорноморський ко-
[зак,
Як би таки молодий, молодий,
Щоб по хаті поводив, поводив!
Страх мені не хочеть ся
З старим дідом морочить ся.

25.

Гарбуз, мати, качаєть ся,
Препоганий чіпляєть ся;
Дала дулю, дала дві, —
Ой, ти дурень, а я ні!
В тебе стан, як у баби,
Очі такі, як у жаби;
Руки, ноги як у рака,
А сам рудий, як собака!

26.

Побила шевця
Лихая година,
Бо його шевчиха
Дуже не злюбила!
Згадала шевцю
Черевички шить
З комаревої шкіри,
Шевчисі до натури.
Загадав її шевчик
Дратовку прясти,
З тонкої паутини,
До білої щетини.
Загадав її шевчик
Білу постіль слати
На тихому Дунаєчку,
З кленового листочку.
А шевчиха молода
Білу постіль послала,
Посеред Дунаєчку,
З кленового листочку.
— Іди-ж, мій друже,
Іди, чоловіче!
Уже послано хутенько,
Лягай, мое ти серденько!
Як ліг шевчик на постіль,
Та й не вернувся відтіть!
Постіль розійшла ся,
На боки подала ся,
Листочок пірнув,
Шевчик потонув,
Шевчиха зістала ся,
Горенька набрала ся!

Приїхали пани
Сватать удови:
— Здорова, удівонько,
Зелена дібрівонько!
Бувай ти здорова,

Та всім щаслива
І до всіх людей
Добра та мила!
Скажи, удова,
Гарна молода,
Чи ти багато
Волів маєш?
Чи ти-ж мені
Правду скажеш?
Отвічала удова,
Гарна шевчиха,
Чорнобрива:
— А у мене волів
Аж на сім плугів,
Був би ти хазяїном,
Добрим — не плохим!

Приїхали пани
Сватать удови:
— Здорова, удівонько,
Зелена дібрівонько!
Бувай ти здорова
Та всім щаслива
І до всіх людей
Добра та мила!
Скажи, удова,
Скажи, молода,
Чи ти багато
Коров маєш?
Чи ти-ж мені
Правду скажеш?
Отвічала удова,
Гарна шевчиха,
Чорнобрива:
— А у мене коров,
Як у лісі ворон,
Був би ти хазяїном,
Аби був здоров!

Приїхали пани
Сватать удови:
— Здорова, удівонько,
Зелена дібрівонько!
Бувай ти здорова
Та всім щаслива
І до всіх людей
Добра та мила!
Скажи, удова,
Не потай, молода:
Чи ти багато
Овець маєш?

Чи ти-ж мені
Правду скажеш?
Отвічала удова,
Гарна шевчиха,
Чорнобрива:
— А у мене овець
Та повненький хлівець,
Був би ти хазяїном,
Добрий молодець!

Приїхали пани
Сватать удови:
— Здорова, удівонько,
Зелена дібрівонько!
Бувай ти здорова
Та всім щаслива
І до всіх людей
Добра та мила!
Скажи, удова,
Та признайся, молода:
Чи ти багато
Коний маєш?
Чи ти-ж мені
Правду скажеш?
Отвічала удова,
Гарна шевчиха,
Чорнобрива:
— А у мене коний
Цілий табун в полі,
Був би ти хазяїном,
Всього-б мав доволі!

Приїхали пани
Сватать удови:
— Здорова, удівонько,
Зелена дібрівонько!
Бувай ти здорова
Та всім щаслива
І до всіх людей
Добра та мила!
Скажи, удова,
Весела, молода:
Чи ти багато
Свиней маєш?
Чи ти-ж мені
Правду скажеш?
Отвічала удова,
Гарна шевчиха,
Чорнобрива:
— Я своїм свиням
І щот погубила!

— Ой, бабо, бабушко,
Продай мені бичка!
— Якого, якого, онучок?
— А отсього, бабушко, сирого!
— Він у мене сирий, сирий,
Вимітає хату й сіни, —
Сього не продам!
Від своєї смертоньки,
Та від свого живота,
Поки вести,
Буде ревти,
Сього не продам!

— Ой, бабо, бабушко,
Продай мені бичка!
— Якого, якого, онучок?
— А отсього, бабушко, чор-
[ного!
— Він у мене чорний, чорний,
До борозни добрий, добрий, —
Сього не продам!
Від своєї смертоньки,
Та від свого живота,
Поки вести,
Буде ревти,
Сього не продам!

— Ой, бабо, бабушко,
Продай мені бичка!
— Якого, якого, онучок?
— А отсього, бабушко, поло-
[вого!
— Він у мене половий,
Він у мене дворовий, —
Сього не продам!
Від своєї смертоньки,
Та від свого живота,
Поки вести,
Буде ревти,
Сього не продам!

— Ой, бабо, бабушко,
Продай мені бичка!
— Якого, якого, онучок?
— А отсього, бабушка, рябого!
— Він у мене рябий, рябий,
Усе літо добре робив, —
Сього не продам!
Від своєї смертоньки,

Був би ти хазяїном,
Усього-б хватило!

Приїхали пани
Сватать удови:
— Здорова, удівонько,
Зелена дібрівонько!
Бувай ти здорова
Та всім щаслива
І до всіх людей
Добра та мила!
Скажи, удова,
Гарна молода,
Чи ти багато
Хліба маєш?
Чи ти-ж мені
Правду скажеш?
Отвічала удова,
Гарна шевчиха,
Чорнобрива:
— А у мене хліба
Повен винбар,
Був би ти хазяїном,
Та іще-б придбав!

Приїхали пани
Сватать удови:
— Здорова, удівонько,
Зелена дібрівонько!
Бувай ти здорова,
Та всім щаслива
І до всіх людей
Добра та мила!
Скажи, удова,
Та по-правді, молода:
Чи ти багато
Діток маєш?
Чи ти-ж мені
Правду скажеш?
Отвічала удова,
Гарна шевчиха,
Чорнобрива:
— У мене діток
Повненький куток!
А ще-ж се не всі,
Половина в вівсі,
Семеро ячмінь вяже —
Чорт тобі правду скаже!

Та від свого живота,
Поки вести,
Буде ревти,
Сього не продам!

— Ой, бабо, бабушко,
Продай мені бичка!
— Якого, якого, онучок?
— А отсього, бабушко, куцого!
— Він у мене куций, куций,
Пасе свині, пасе й гуси, —
Сього не продам!
Від своєї смертоньки,
Та від свого живота,
Поки вести,
Буде ревти, —
Сього не продам!

28.

Заграй мені, музиченько,
Під осичиною,
Нехай же я погуляю
З молодичиною!
Заграй мені, музиченько,
Під зеленим дубком,
Нехай же я погуляю
З молодим парубком!

29.

Ой, моя матінко:
Прийшов до нас Яківко;
Я-ж думала, що Улась,
Та й у боки узялась!
На городі маківка,
Люблю, мамо, Яківка;
Казав Яків — ходять буду,
Казав Яків — любить буду.
На городі бурянина,
Полюбила дворянина;
Казав мені — ходять буду,
Казав мені — любить буду.
На городі ямка,
Полюбила Іванка;
Люблю дуже, любить буду,
Казав Ванька — ходять буду.
На городі бузина
Лопушистая,
Чортова парубота —

Наровистая!
Прилетіло галиня,
Криличками ковила, —
Такі очі, такі брови,
Як у мого Василя!
Прилетіла пава,
Серед двору впала, —
Такі очі, такі брови,
Як у мого Павла.
Прилетіла гуска,
Криличками луска;
Таки-лусь, таки-лусь,
Прийди, серце, Петрусь!
Де не взялась кішка,
Сіла коло мішка, —
Такі очі, такі брови,
Як у мого Тишка.
Я в середу родила ся;
Тепер мені горе:
Полюбила я старого —
Бородою коле!
Полюбила я такого,
Що не має вуса,
Він на мене кивне-моргне,
А я й засмію ся!
На городі вітер
Мак потолочив,
Козак своїй дівчині
Якось наурочив;
Ой, хоч уроки,
Хоч не уроки,
А тільки та дівчина
Узялась у боки!

30.

Через тин перелаз,
Де воду носила,
Чом ти мені не купив,
Чого я просила?
Чи я тобі не казала:
Купи мені стрічку!
— А я став, відгадав:
Переночуй нічку!

31.

На городі бузина,
Непідкопаная, —
Не цілуй, не милуй,
Бо засватана я.

Ой, на горі бузина,
Глибоко коріня, —
Не цілуй, не милуй —
Бо не твоя рівня!

32.

А мій батько орандар,
Чоботар,
Моя мати пряха
Та сваха;
Брати мої соколи
Привели
І корову із діброви
І наміста нанесли!
А я собі Христа
В намісті,
А на лиштві листя
Та листя;
І чоботи, і підкови,
Вийду в ранці до корови,
Я корову напою,
Подою,
З парубками постою,
Постою.
Ой, гоп, по вечері,
Замикайте, діти, двері,
А ти, стара, не журись,
Та до мене пригорнись!

33.

Ой, чумаче, чумаче,
Жите твоє собаче!
Припів. { Гей, гей! О-хо-хо!
Жите твоє собаче!
Чом не сієш, не ореш?
Чом не рано з Криму йдеш?
Гей, гей! О-хо-хо!
Чом не рано з Криму йдеш?
Чом не рано з Криму йдеш —
Не всіх чумаків ведеш?
Гей, гей! О-хо-хо!
Не всіх чумаків ведеш?
Ой, я сію і орю,
Ще й раненько з Криму йду;
Гей, гей! О-хо-хо!
Ще й раненько з Криму йду!
Ще й раненько з Криму йду,
І всіх чумаків веду.

Гей, гей! О-хо-хо!
І всіх чумаків веду!
Тільки нема одного,
Брата рідного мого.
Гей, гей! О-хо-хо!
Брата рідного мого!
Він zostав ся у Криму
Накладать сіль на вагу.
Гей, гей! О-хо-хо!
Накладать сіль на вагу!
Склалась йому причина —
Сіль терези розбила!
Гей, гей! О-хо-хо!
Сіль терези розбила!
Сіль терези розбила,
Мого брата убила!
Гей, гей! О-хо-хо!
Мого брата убила!
Ой, між трьома шляхами,
Там ми яму копали;
Гей, гей! О-хо-хо!
Там ми яму копали!
Там ми яму копали,
Мого брата сховали.
Гей, гей! О-хо-хо!
Мого брата сховали!
Отамане, батьку наш,
Порадь же ти тепер нас.
Гей, гей! О-хо-хо!
Порадь же ти тепер нас!
Що будемо робити,
Нічим волів кормити!
Гей, гей! О-хо-хо!
Нічим волів кормити!
Ой, ще, хлопці, не біда,
Єсть у полі лобода!
Гей, гей! О-хо-хо!
Єсть у полі лобода!
Косіть, хлопці, лободу,
Забувайте сю біду!
Гей, гей! О-хо-хо!
Забувайте сю біду!
Косіть, хлопці, пшеницю,
В чистім полі мітлицю.
Гей, гей! О-хо-хо!
В чистім полі мітлицю!
Косіть, хлопці, отаву,
Корміть волів на славу.
Гей, гей! О-хо-хо!
Корміть волів на славу!

Косить, хлопці, осоку,
Кормить волів до смаку.
Гей, гей! О-хо-хо!
Кормить волів до смаку!
Косить, хлопці, очерет,
Та наварим вечерять.
Гей, гей! О-хо-хо!
Та наварим вечерять!
Наваримо кулішу,
Та помянем ту душу.
Гей, гей! О-хо-хо!
Та помянем ту душу!
Та вкинемо чабака,
Та помянем чумака.
Гей, гей! О-хо-хо!
Та помянем чумака!

34.

Ішла баба гомонуха,
Гаман загубила,
А я йшов та найшов, —
Мене мати била.
„Нащо тобі, мій синочку,
Сей гаман іздав ся?
— „На табаку, на тютюн,
Щоб не розсипав ся!”

35.

Заставив мене муж,
Заставив чоловік:
„Звари мені, жінко, борщ,
Звари мені, жінко, борщ”.
І по хаті раком-сторч,
І по сніях раком-сторч,
Як неначе варю борщ,
Як неначе варю борщ!
А я-ж борщу не варила,
Чоловіка одурила,
Йй-право, одурила,
Йй-право, одурила!
Заставив мене муж,
Заставив чоловік:
„Звари мені, жінко, кашу,
Звари мені, жінко, кашу”.
Я у хаті возьму ляжу,
Вийду в сніи, возьму ляжу,
Як неначе варю кашу,
Як неначе варю кашу;
А я-ж каші не варила,
Чоловіка одурила,

Йй-право, одурила!
Йй-право, одурила!
Заставив мене муж,
Заставив чоловік:
„Звари мені, жінко, рибу,
Звари мені, жінко, рибу”.
І по хаті стрибу-стрибу!
І по сніях стрибу-стрибу!
Як неначе варю рибу,
Як неначе варю рибу;
А я-ж риби не варила,
Чоловіка одурила,
Йй-право, одурила!
Йй-право, одурила!

Заставив мене муж,
Заставив чоловік:
„Звари мені, жінко, раки,
Звари мені, жінко, раки”.
І по хаті та-ра-раки!
І по сніях та-ра-раки!
Як неначе варю раки.
Як неначе варю раки;
А я-ж раків не варила,
Чоловіка одурила,
Йй-право, одурила!
Йй-право, одурила!

Заставив мене муж,
Заставив чоловік:
„Звари мені, жінко, горох,
Звари мені, жінко, горох”.
І по хаті торох! торох!
І по сніях торох! торох!
Як неначе варю горох,
Як неначе варю горох;
А я-ж гороху не варила,
Чоловіка одурила,
Йй-право, одурила!
Йй-право, одурила!

Заставив мене муж,
Заставив чоловік:
„Звари мені, жінко, шуку,
Звари мені, жінко, шуку”.
І по хаті стуку-грюку!
І по сніях стуку-грюку!
Як неначе варю шуку,
Як неначе варю шуку;
А я-ж шуки не варила,
Чоловіка одурила,
Йй-право, одурила!
Йй-право, одурила!

36.

Задумала вража баба
Та й забогатіти;
Підсипала курку-птицю,
Щоб вивела діти.

Ціп! Ціп! Ціп, ціп, ціп!
Ціп! Ціп! Ціп, ціп, ціп!
Ціп! Ціп!

Ой, вивела куріпочка
Курчаточок трое,
Не стямилась, ізраділи
Старенькі обое!

Ціп! Ціп!

Ой, поїхав дідусенько
У поле орати,
Звелів бабі куріпчаток
Пасти виганяти.

Ціп! Ціп!

Ой, на небі дуже хмарно,
Дощик накрапає,
Бабусенька курку-птицю
В хату заганяє.

Ціп! Ціп!

Іще-ж вона не догнала,
Вже двоє стоптала;
А як назад повернулась,
На третє спіткнулась.

Ціп! Ціп!

Як приїхав дід із поля,
Із поля до дому;

Та надумав, та згадав він
Про свою худобу.

Ціп! Ціп!

Як згадав він про худобу,
Став бабу питати:
„Що се наших, бабусенько,
Курчат не видати?”

Ціп! Ціп!

„Усе гаразд, усе гаразд”,
Бабуся сказала:
„Тільки на двоє спіткнулась,
А на одно впала”.

Ціп! Ціп!

Як вихватив дідусенько
Із воза притику,
Побив бабі, понівечив
І спину і пику!

Ох! Ох! Ох-ох-ох!

Ох! Ох! Ох-ох-ох!

Ох! Ох!

Бодай тобі, старий діду,
Голова облізла;
Як ти мене попобив,
Що й на піч не злізла!

Ох! Ох!

Бодай тобі, старий чорте,
Права рука всохла,
Як ти мене попобив,
Що я чуть не здохла!

Ох! Ох!

37.

Гей, чого, хлопці, добрі молодці,
Чого смутні, невеселі?
Хиба в хазяїна мало горівки,
Мало і меду і пива?

Повнії чари всім наливайте,
Щоб через вінця лило ся!
Щоб наша доля нас не цуралась,
Щоб лучше в світі жило ся!

Вдарим об землю лихом-журбою,
Будемо пить, веселить ся!
Випем за щастя, випем за долю,
Випем за те, що милійше!

Пиймо-ж, панове, пиймо, молодці,
Будем пить, поки нам петь ся,
Поки недоля нас не спіткала,
Поки ще лихо смієть ся!

38.

Казала Солоха:
Прийди, прийди!
Казала небога:
Прийди, прийди!
Він до Солохи
Та в понеділок,
Нема Солохи,
Пішла у шинок;
Нема, нема
Солохи дома,
Нема, нема*)
Небоги дома!
Казала Солоха:
Прийди, прийди!
Казала небога:
Прийди, прийди!
Він до Солохи
Та й у вівторок,
Нема Солохи,
Уже днів сорок.
Нема, нема
Солохи дома,
Нема, нема
Небоги дома!
Казала Солоха:
Прийди, прийди!
Казала небога:
Прийди, прийди!
Він до Солохи
Та й у середу,
Нема Солохи,
Пасе череду.
Нема, нема
Солохи дома,
Нема, нема
Небоги дома!
Казала Солоха:
Прийди, прийди!
Казала небога:
Прийди, прийди!
Він до Солохи
Прийшов у четвер,
Нема Солохи,
Вчора і тепер.
Нема, нема
Солохи дома,

*) В кождім верши повтаряти дві
остатні стрічки.

Нема, нема
Небоги дома!
Казала Солоха:
Прийди, прийди!
Казала небога:
Прийди, прийди!
Він до Солохи
Та й у п'ятницю,
Нема Солохи,
Поле пшеницю.
Нема, нема
Солохи дома,
Нема, нема
Небоги дома!
Казала Солоха:
Прийди, прийди!
Казала небога:
Прийди, прийди!
Він до Солохи
Та й у суботу,
Нема Солохи,
Пішла в роботу.
Нема, нема
Солохи дома,
Нема, нема
Небоги дома!
Казала Солоха:
Прийди, прийди!
Казала небога:
Прийди, прийди!
Він до Солохи
Та й у неділю,
Нема Солохи,
Пішла по діло.
Нема, нема
Солохи дома,
Нема, нема
Небоги дома!

39.

На горі росте липа,
Чорні брови у Пилипа;
А я свої в сажу вмажу —
Пилипові переважу!

40.

Ой, то-ж мені не кума,
А що довга пелена;
Ото-ж мені кумася,
Що підтикала ся,

І підтикала ся,
І підсмикала ся,
Ще й підперезала ся, —
Мені сподобала ся!

41.

На улиці скрипка грає,
Бас гуде, вимовляє;
Мене мати не пускає
На улицу погулять.
Ой, не хочу я робити,
В мене ніженьки болять,
Пустите мене, моя ненько,
На улицу погулять!

42.

Закувала зозуленька,
Сидячи на свеклі:
Хто не любе чужих жінок, —
Буде душа в пеклі!

43.

І шумить, і гуде,
Дрібний дощик іде,
А хто-ж мене молодую*)
Та до дому доведе?
Обізвав ся козак
На солодкім меду:
„Гуляй, гуляй, чорнобрива,
Я до дому доведу.
Гуде бубон, скрипка грає,
Уся улица гуде,
Козаченько усе знає,
Він до дому доведе!
„Ой, прошу-ж я тебе,
Не веди-ж ти мене;
Бо сердиту матір маю,
Буде бити мене!”
Буде бити, волочити,
Щоб нікуди не ходити,
Щоб нікуди не ходити,
Чужих хлопців не любити!
На-бік, хлопці, на-бік, хлопці,
Сюда матір біс несе,
Як побачить мене з вами,
Її трасця затрясе!

*) В кождім верши повтаряти дві
остатні стрічки.

Нехай її трясє трясця,
Як вітер лугами,
А я таки, молодая,
Погуляю з вами!

То не дощик іде,
Не метелиця гуде:
Козаченько дівчиноньку
Та й до дому веде.

Не повів він до дому,
Та повів під солому,
А солома, не полова,
Дівці ніжки поколола!

Очерет, осока,
Чорні брови в козака.
На те мати і вродила,
Щоб дівчинонька любила!

— „Ой, козаченьку ти мій,
А я дівчина твоя!
Що-ж тепер мені робити,
Щоб не бита я була?”

— „Ой, дівчинонько моя,
Моя перепілко!
Ти вже тепер не мала,
А здорова дівка!

Скажи матері своїй,
Як що буде бити,
Що уже тобі пора
Козака любити!”

— „Ой, ти, ненько моя,
А я донька твоя!
Тоді було-б бити-вчити,
Як маленька була!

А тепер я велика,
Треба мені чоловіка:
Ні старого ні малого, —
Козаченька молодого!

Щоб у полі орав,
І у домі щоб дбав,
А мене молодую
Щоб хазяйкою звав!”

44.

Ой, казали вражі люде,
Що я заміж не піду;
Насіяла василечків
У зеленому саду.

І васильки мої,
І Василь при мені;
Кати його батька знає,*)
Сподобав ся мені!

І хліб пекти,
І по телята йти,
Колиб мені, Господи,
Василя найти.

І васильки мої...

І хліб у печі
Випікаєть ся,
І Василь на печі
Усьміхаєть ся.

І васильки мої...
Ой, Василю, Василю,
Любий мій Василю!
Ой, купи мені намисто
На білую шию.

І васильки мої...
Цур тобі, пек тобі,
Яка джинджириста!
Купив тобі личман,
Ще й хочеш намиста!
І васильки мої...

45.

Ой, пряла-б я куделицю,
Так головка болить;
Ой, пішла-б я на вулицю,
Мені муж не велить.

Ой, горе, біда, лихо,*)
Що не всиджу дома тихо,
Бо ще молода!

Як поїхав мій миленький
В далекий степ-степ;
А я свою куделицю
Та й об землю геп! Трісь!

Ой, горе, біда, лихо...

Лежить моя куделиця,
Лежить — обдула ся;
А я пішла до шинкарки,
Водки напилася.

Ой, горе, біда, лихо...
Як приїхав мій миленький
Із степу до дому,

*) В кождім верши повтаряти три
останні стрічки.

Питаєть ся малих дітей:
„Чи матуся дома?“

Ой, горе, біда, лихо...

— „Наша мати, наша мати
Та нігде не була;
У кімнаті на кроваті
Спочивати лягла“.

Ой, горе, біда, лихо...

— „Цитьте, діти, цитьте, діти,
Нехай мати спить;
А як вона пробудить ся,
Треба похмелить“.

Ой, горе, біда, лихо...

Ой, чи спала, чи не спала,
Та треба вставати;
Треба мабуть миленькому
Всю правду сказати.

Ой, горе, біда, лихо...

Питаєть ся мій миленький,
Скільки пропила,
А я йому всю правдоньку
Та й розказала.

Ой, горе, біда, лихо...

„Ой, уставай, моя мила,
Вставай, не жури ся;
Ось на тобі карбованця,
Піди похмели ся“...

Ой, горе, біда, лихо...

— „Не поможе карбованець,
Не поможе й два:
Вчора пила на корову,
Тепер на вола.“

Ой, горе, біда, лихо...

Не поможе та корова,
Не поможе й віл;
Іще-ж у нас стоїть дурно
Та вороний кінь!

Ой, горе, біда, лихо...

Не на того-ж вола пила,
Що в плузі оре;
Я на того вола пила,
Що рано встає“...

Ой, горе, біда, лихо...

— „Чорти-б взяли твого батька
Вмісті з тобою!
Що не має через тебе
Мені покою!“

Ой, горе, біда, лихо...

Ой, бодай ти напилася,
Та й не вставала!
Як ти мою худобоньку
Усю пропила!“

Ой, горе, біда, лихо...
— „Ой, не сварись, мій милень-
Я шуткувала: [кий,

Я-ж твоєї худобоньки
Та й не пропила!

Ой, горе, біда, лихо...

Була в мене стара курка,
Та півень рябий!
Ото-ж тобі, мій миленький,
Увесь мій напій!“

Ой, горе, біда, лихо...

46.

Коли-б мені віз та каляска,
Та ще й к тому жінка Параска;
Я-б її цілував-милував,
А до печі куховарку наняв!

47.

Колотила дівчина лемішку,
Та вдарила парубка по виску:
— „Оце тобі, парубче, лемішка!
Не торкай ся до спідниці, бо
[грішка!“

48.

Я весела і жартлива,
Дівка шустра, не спесива,
Де не йду, то все співаю,
Хто не йде, всіх зачіпаю!

Ось бач, яка я*)
Та жартливая!
Де зберуть ся парубки,
Або зйдуть ся дівки,
То я зараз де взяла ся, —
Зараз гульня підняла ся!

Ось бач, яка я
Та шкодливая!
Парубки до мене липнуть,
Срібло-злото мені сиплють,

*) В кождім верши повтаряти дві
останні стрічки.

А я схочу — поцілую,
А не схочу — подратую!
Ось бач, яка я
Вередливая!

49.

Ой, їхали ковалі,
То великі, то малі,
А старого коваля
Посадили на коня.
Ой, ковалю, ковалю!
Підкуй мені бричку, —
Я за тебе дочку віддам
Малу-невеличку!

50.

Та тече річка невеличка,
Схочу — перескочу,
Оддай мені, моя мати,
За кого я схочу.

Ой, віддала мене мати
Заміж за старого,
Та й заставля шанувати,
Мов би молодого!

Ой, буду я старенького
Буду шанувати,
Та у лісок по калину
Буду посилати!

У сусіда гарний хлопець,
Моргає на мене;
„Прийди, прийди, мій коха-
В неділю до мене!“ [ний,
— „Ой, не приїду я до тебе,
Боюсь чоловіка;
Як застане, буде бити,
Вкоротає віка!“

— „Прийди, прийди, моє сер-
В полудню годину; [це,
А я пішлю свого дурня
У ліс по калину“.

„Ой, піди-ж ти, мій старенький,
У ліс по калину:
Як не підеш по калину,
Так тебе покину!“

Пішов старий пішов дурень
Калину ломати,
А я свого миленького
Впустила до хати.

„Біжи, доню, біжи, мила,
Батька виглядати,
А як буде йти із лісу,
Скорійше дай знати”.

Біга донька під віконцем
Та в долоні плеще:

— „Гуляй, гуляй, матусенько,
Нема тата іще!”

„Ой, сїдай-же, мій миленький,
Кінець мого столу,
А я сяду, молодая,
Поруч із тобою!”

Відсунула я віконце,
Аж старий близенько:

„Ой, де-ж я тебе сховаю,
Мое ти серденько!”

Заховала я парубка
У себе в кімнаті,
Сама лягла на кроваті,
Та давай стогнати!

„Ой, піди-ж ти, мій старень-
Та вколупни меду [кий,
Бо щось мені дуже важко,
Голови не зведу!”

Пішов старий, пішов дурень
Меду колупати,
А я свого миленького
Випустила з хати.

„Біжи, біжи, мій миленький,
Низами-ярами,
Хто питає, так ти кажи:
Ходив за волами!”

Біжи, біжи, мій миленький,
Та й не оглядай ся,
Щоб не вглядів старий дурень
Та не догадав ся!”

Прибіг старий, як скажений,
Кулаками стука:
„Кажі мені, хто такий був
Із тобою тут?”

— „Що ти старий, Бог с тобою!
Що ти? Схамени ся!
Окрім тебе ніхто небув,
Хоч сам подиви ся!”

Побіг старий, побіг дурень,
Та не поспішив ся,
Бо мій хлопець, мій коханий
За горою скрив ся!

Ох і хлопець, ох і гарний,
У батька удав ся!
Побіг швидко по над яром,
В коноплях сховав ся!

51.

На курочці піречко рябое,
Любили ся, серденько, обое.

Диб-диб на село,
Кив-морг на його,
Вона дівка його,
Вона любе його,
Вона піде
Заміж за його!

Ой, полола дівчина лободу,
Та післала припїтня по воду.
Диб-диб на село...

„Іди, іди, припїтне, не барись,
На чужії горниці не дивись”.

Диб-диб на село...

Ой, полола дівчина пустернак,
Поколола ніженьки на будяк.
Диб-диб на село...

Не так болять ніжки від будяка,
Ой, як болить серденько від
[дяка.

Диб-диб на село...

Ой, дівчино, дівчино, чия-ж ти?
Чи ти вийдеш на улицу гуляти?
Диб-диб на село...

Ой, не вийду на улицу, відче-
[пись!
Бо дуже той дяк мені полю-
[бивсь!

Диб-диб на село...

52.

Чорнобривий Іван
На коноплі орав,
Молоденьку дівчиноньку
Поганяти наняв.

Сім день погонила,
Сім копійок заробила,
А за тії сім копійок
Черевички купила.

Черевички рипу-рипу,
Батько каже: другі куплю,

Мати каже: гречка зносиш,
На улицу мички носиш!
Складу мички на полицю,
Сама піду на улицу;
Гречь бери вашу пряжу, —
Я з Іваном спати ляжу!

53.

Ой, гоп, таки так!
Кличе Гандзю козак:
— „Ходи, Гандзю, пожартую,
Ходи, Гандзю, поцілую!
Ходім, Гандзю, до попа
Богу помолить ся,
Нема жита ні снопа,
Вари варяниці!”
Оженив ся, зажурив ся —
Нічого не має;
У ряднинці ростуть діти,
А козак співає:
— „І по хаті ти-ни-ни,
І по сїнях ти-ни-ни,
Вари, жінко, лини,
Вари, жінко, лини!”

54.

Чи я тобі не казала,
Як телята заганяла:
Ой, козаче мій хороший,
Скинь чоботи, прийди босий!
Ой, щоб мати та не взнала,
З ким я нічку ночувала:
Чи з парубком, чи з вдівцем,
Чи з хорошим молодцем!

55.

Ой, дівчинонька моя,
Чого сердиш ся?
Чом до мене животом
Не поверниш ся?
Поверни ся животом,
Ще й реберичком,
Не зви мене козаком,
Зови — сердечком!

56.

Ой, підв я до млина, до млина,
А у млині новина, новина.

Такий, мамо, мельник,
Такий, мамо, добрий,
Такий, мамо, хороший,
Меле гречку без гроший.
Мельник меле, решетує,
Обернеть ся, поцілує.

Такий, мамо, мельник,
Такий, мамо, добрий,
Такий, мамо, хороший,
Меле гречку без гроший.
В його мірка справедлива,
В його жінка чорнобрива.
Такий, мамо, мельник,
Такий, мамо, добрий,
Такий, мамо, хороший,
Меле гречку без гроший.

Він мірочки не бере.
Як на крупу подере.
Такий, мамо, мельник,
Такий, мамо, добрий,
Такий, мамо, хороший,
Меле гречку без гроший.
Він і гречку підсипає,
І на мене поглядає.

Такий, мамо, мельник,
Такий, мамо, добрий,
Такий, мамо, хороший,
Меле гречку без гроший.

57.

Та орав мужик край дороги,
Та орав мужик край дороги.
Гей, цоб, край дороги!
Гей, цоб-цабе! Край дороги!
Та воли в його крутороги,
Та воли в його крутороги.
Гей, цоб, крутороги.
Гей, цоб-цабе! Крутороги!
А погоничі чорноброві,
А погоничі чорноброві.
Гей, цоб, чорноброві!
Гей, цоб-цабе, Чорноброві!
Та положив торбу за дровами,
Та положив торбу за дровами.
Гей, цоб, за дровами.
Гей, цоб-цабе, За дровами!
Та з пшенишними пирогами,
Та з пшенишними пирогами.
Гей, цоб, пирогами,
Гей, цоб-цабе! Пирогами!

Ой, там дівки гриби брали,
Ой, там дівки гриби брали.
Гей, цоб, гриби брали,
Гей, цоб-цабе! Гриби брали!
Та вони-ж тую торбу вкрали!
Та вони-ж тую торбу вкрали!
Гей, цоб, торбу вкрали,
Гей, цоб-цабе! Торбу вкрали!
Та не порожню, з пирогами,
Та не порожню, з пирогами.
Гей, цоб, з пирогами,
Гей, цоб-цабе! З пирогами!
Та начинені горобцями,
Та начинені горобцями.
Гей, цоб, горобцями,
Гей, цоб-цабе! Горобцями!

58.

Як посіяв мужик
Та й у полі ячмінь.
Мужик каже: ячмінь,
Жінка каже: гречка;
Немов мені ні словечка,
Нехай буде гречка!
Нехай, нехай, нехай, нехай,
Нехай буде гречка!

Та уже-ж той ячмінь
Та й у полі зійшов.
Мужик каже: ячмінь...

Та уже-ж той ячмінь
Та у полі поспів.
Мужик каже: ячмінь...

Та уже-ж той ячмінь
У полі пожали.
Мужик каже: ячмінь...

Та уже-ж той ячмінь
В снопи повязали.
Мужик каже: ячмінь...

Та уже-ж той ячмінь
У копи поклали.
Мужик каже: ячмінь...

Та уже-ж той ячмінь
Із поля звозили.
Мужик каже: ячмінь...

Та уже-ж той ячмінь
Та й помолотили.
Мужик каже: ячмінь...

Та уже-ж той ячмінь
В солод поростили.
Мужик каже: ячмінь...
Та уже із солоду
І пиво зварили.
Мужик каже: ячмінь...

59.

А до мене Яків приходив,
Коробочку раків приносив;
А я тії раки забрала,
А Якова з хати прогнала!
„Иди, иди, Якове, з хати,
Бо на печі батько та мати,
На припічку батькові діти:
Нігде тебе, Якове, діти!
На припічку батькові діти,
Нігде тебе, Якове, діти,
А на полу брат та невістка,
Нема тобі, Якове, міста!

60.

О, гол, по вечері,
Замикайте, діти, двері,
А ти, стара, не журись,
Та до мене пригорнись!

61.

Як би мені не тини,
Та не перетинки,
Ходив би я до дівчини
Колихат дитинки.
Як би мені не тини,
Та не перелази,
Ходив би я до дівчини
По чотири рази.

62.

Ходить гарбуз по городу,
Питаєть ся свого роду:
„Чи ще живі, чи здорові
Всі родичі гарбузові?”
Обізвалась жовта диня,
Гарбузова господиня:
„Іще живі, ще здорові
Всі родичі гарбузові!”

Ходить гарбуз по городу,
Питаєть ся свого роду:
„Чи ще живі, чи здорові
Всі родичі гарбузові?”

Обізвались кавуни,
Старші гарбуза сини:
„Іще живі, ще здорові
Всі родичі гарбузові!”

Ходить гарбуз по городу,
Питаєть ся свого роду:
„Чи ще живі, чи здорові
Всі родичі гарбузові?”

Обізвались огірочки,
Гарбузові сини й дочки:
„Іще живі, ще здорові
Всі родичі гарбузові!”

Ходить гарбуз по городу,
Питаєть ся свого роду:
„Чи ще живі, чи здорові
Всі родичі гарбузові?”

Обізвались буряки,
Рідні гарбуза дядьки:
„Іще живі, ще здорові
Всі родичі гарбузові!”

Ходить гарбуз по городу,
Питаєть ся свого роду:
„Чи ще живі, чи здорові
Всі родичі гарбузові?”

Обізвалась жовта пшінка,
Двоюродна сестра жінки:
„Іще живі, ще здорові
Всі родичі гарбузові!”

Ходить гарбуз по городу,
Питаєть ся свого роду:
„Чи ще живі, чи здорові
Всі родичі гарбузові?”

Обізвалась капусточка
Найкращая невісточка:
„Іще живі, ще здорові
Всі родичі гарбузові!”

Ходить гарбуз по городу,
Питаєть ся свого роду:
„Чи ще живі, чи здорові
Всі родичі гарбузові?”

Обізвалась картоплина,
Що хотів сватать за сина:
„Іще живі, ще здорові
Всі родичі гарбузові!”

Ходить гарбуз по городу,
Питаєть ся свого роду:

„Чи ще живі, чи здорові
Всі родичі гарбузові?”

Обізвались баклажани,
Що гарбуза поважали:
„Іще живі, ще здорові
Всі родичі гарбузові!”

Ходить гарбуз по городу,
Питаєть ся свого роду:
„Чи ще живі, чи здорові
Всі родичі гарбузові?”

Озавсь сояшник листатий,
Давній гарбузів приятель:
„Іще живі, ще здорові
Всі родичі гарбузові!”

Ходить гарбуз по городу,
Питаєть ся свого роду:
„Чи ще живі, чи здорові
Всі родичі гарбузові?”

Обізвавсь червоний мак,
Він був з гарбузом свояк:
„Іще живі, ще здорові
Всі родичі гарбузові!”

Ходить гарбуз по городу,
Питаєть ся свого роду:
„Чи ще живі, чи здорові
Всі родичі гарбузові?”

Обізвалась чечевиця,
Гарбузова-ж то сестриця:
„Іще живі, ще здорові
Всі родичі гарбузові!”

Ходить гарбуз по городу,
Питаєть ся свого роду:
„Чи ще живі, чи здорові
Всі родичі гарбузові?”

Обізвав ся тут горох
Із квасолею у двох:
„Іще живі, ще здорові
Всі родичі гарбузові!”

Ходить гарбуз по городу,
Питаєть ся свого роду:
„Чи ще живі, чи здорові
Всі родичі гарбузові?”

Обізвав ся і чеснок —
З гарбузом він жить ізвик:
„Іще живі, ще здорові
Всі родичі гарбузові!”

Ходить гарбуз по городу,
Питаєть ся свого роду:
„Чи ще живі, чи здорові
Всі родичі гарбузові?”

Обізввалась цибулина,
Вона всім була родина:
„Іще живі, ще здорові
Всі родичі гарбузові!”

63.

У Києві на риночку, гей!
Там пив чумак горівочку:
Пропив воли, пропив вози,*
Пропив ярма, ще й занози,
Все своє добро!

Ой, не чумак та гуляє, гей!
Добро своє пропиває;
Добро своє пропиває,
Товариство напуває,
Щоб вірне було!

Прокинув ся чумак в ранці, гей!
Та й полапав у карманці;
Всі кишені вивертає,
Аж там грошей вже-ж чорт
[має, —
Нічим похмелить ся!

Скинув чумак сиру шапку, гей!
„Сип, шинкарко, хоч з пів квар-
[ту!”

Шинкарочка треть ся, мнеть
[ся,
Ще й з чумаченька смієть ся,
Що гіркий п'яниця!

Скинув чумак жупанину, гей!
„Сип, шинкарко, четвертину!”
— „Ой, не всиплю четвертину,
Дай завдатку хоч з полтину,
Тоді пий, гуляй!”

Вийшов чумак на могилу, гей!
Глянув відтіль у долину:
Лежать воли, стоять вози,
Висять ярма ще й занози —
Все чумацьке добро!

Ой, пішов би я до дому, гей!
Так боюсь того содому:
Будуть лаять, будуть бити,
Ще заставлять і косити,
А я — козак нездоров!

*) В кождім верши повтаряти три
останні стрічки.

Ой, підуж я у Полтаву, гей!
А з Полтави у Молдаву;
Там сім років погорюю,
Воли й вози покупую,
Та знов буду я чумак!

64.

На горі-горі*
Ідуть мазурі;
Ідуть, ідуть мазурочки,
Везуть, везуть барвіночки, —
Були на війні.

Один мазур став,
Від других одстав;
Іде, іде чистим полем
Іде, іде все роздолом
На сивім коні.

Приїхав в ночі,
При ясній свічі;
Стук-бряк в віконечко:
„Вийди, серце, коханечко,
Дай коню води!”

— „Я не можу встать,
Коню води дать:
З вечера холодна роса,
Я ходила полем боса, —
Ніженьки щемлять!”

— „Візьми чулочки,
Обуй ніжечки;
Вийди, вийди, буде гоже,
Бог, коханочко, допоможе,
Купим башмачки!”

— „Купуй, не купуй, —
Не буду носити!
Мені мати приказала,
Щоб з панами не гуляла, —
Я того боюсь!”

— „Кохана моя!
Сідай на коня;
Та поїдем в чужий край,
Де мазурський обичай, —
В зелені дома!”

*) В кождім верши повторять ся
дві перші стрічки, а відтак три сліду-
ючі стрічки повторять ся.

67.

Хома п'яний у млині
Хропе, мов убитий,
А я тебе поцілую,
Мов несамопитий!
Гоп, кумо, не журись!*)
Сюди-туди повернись!
Оттакечки скоком-боком
Перед моїм карим оком!

Нехай Хома у млині
З рогами приснить ся,
А ми у двох кумко-душко,
Будем веселить ся!
Гоп, кумо, не журись!...

Випем, смашно поїмо,
Гарн пожартуєм,
Ну, згадаєм парубоцтво,
Давай потанцюєм!
Гоп, кумо, не журись!...

Поки Хома у млині
Нахропєть ся хропака,
Давай, кумо, на слободі
Вибивати гопака!
Гоп, кумо, не журись!...

68.

Ой, стрічечка до стрічечки,
Мережаю три гічечки,
Мережаю, вишиваю, —
У неділю погуляю!
Ой, плахотка-червчаточка, —
Дивуйте ся, дівчаточка, —
Дивуйте ся, парубки,
Запорожські козаки!

Ой, дивуйтеся, лицяйте ся,
А з іншими вінчайте ся:
Подавані рушники...
Оттаке-то, козаки!

69.

Нащо було, нащо було
Старому женить ся,
Нащо було, нащо було
Молодую жінку брать?

*) В кождім верши повтаряти чо-
тири останні стрічки.

Степом їхали,
Пісні співали;
А в долині віддихали,
І барвіночки там рвали,
Кормили коня!

Поїхали впять
Мазур доганять;
У діброві їх догнали,
Всі мазури закричали:
Помагай вам Бог!

Іде Лях настріч,
Каже таку річ:
„Ну, що-ж за дівчина,
Ну, що-ж за рибчина
Іде з панами?”

— „Іде з панами,
Не буде з нами!
Під нею три пари коний,
Ще й фолейтор чорнобровий:
Прощай, бариня!”

65.

Ой, був та нема,
Поїхав на річку,
Коли-б його греці взяли,
Поставила-б свічку!
Ой, не знав, нащо брав,
Я-ж йому не рівня!
Бо він швець, вражий грець,
А я — бондарівна!
Коли-б не пив, мене не бив,
То може-б кохала;
Тоді-б йому що неділі
В головонці ськала!

66.

І жив — не любила,
І вмер — не тужила!
Тоді трошки потужила,
Як на лаві положила.
А як в яму опустила,
І журба тоді простила,
Засипала, закопала,
Ніженьками притоптала.
Ніженьками туп! туп!
Лежи, старий, тут, тут!
А я — молоденька,
Гуляти раденька!

Нащо було, нащо було
Молодую жінку брать,
Що не вміє, що не вміє
Білої постелі слать?
Я своєму старенькому
Постіль білу постелю:
Та в три ряди, та в три ряди
Камінячка накладу.
Та в три ряди, та в три ряди
Камінячка накладу,
А в чотири, а в чотири
Колючої шипшини.
Старий не спить, старий не
[спить
Та все Богу молить ся,
Що шипшина, що шипшина
Дуже в боки колеть ся.
„Пошли, Боже, пошли, Боже,
Щоб маленька була ніч:
Пішов би я, утік би я
Від вражої жінки пріч!

70.

Ой, післала мене мати
Зеленее жито жати.
Гей, нуте, косарі,
Бо нерано почали!
Хоч нерано почали,
Так багато утяли!
Ой, я жита та не жала,
В борозенці пролежала!
Гей, нуте, косарі...
Наїхали чужі женці,
Найшли мене в борозенці.
Гей, нуте, косарі...
Зажурила ся Кулина,
Що не кошена долина.
Гей, нуте, косарі...
Через твої русі коси
Викосили всі покоси.
Гей, нуте, косарі...
Через твої білі руки
Викосили усі луки.
Гей, нуте, косарі...
Через твої чорні брови
Викосили всі діброви.
Гей, нуте, косарі...

Через твоє біле личко
Поскладали і в копички.
Гей, нуте, косарі...
І досину всю скосили,
І Кулину полюбили.
Гей, нуте, косарі...
І зелене жито зжали,
І Кулину покохали!
Гей, нуте, косарі...

71.

Катерина та Демян
Посварились за бурян;
Катерина Демяну
Не попустить буряну!

72.

Болить моя спина
Та по-між плечима, —
Дайте мені козака
З чорними очами.
Дайте мені козака
З чорними бровами,
Щоб була я щасливіша
Над всіми дівками!

73.

На городі не була,
Конопель не терла,
Побачила козака —
Замало не вмерла.

74.

На вулицю не піду,
І дома не всижу,
Хіба мене, моя мати,
Зачиниш у хижі!
Будуть хлопці іти,
Будуть гуркотіти,
Буде твоя, мамо, хижа
І к чорту летіти!

75.

Опанас воли пас,
А дівчина бички:
„Пострівай, не тікай —
Куплю черевички!”

76.

Чи є в світі молодиця,
Як та Гандзя білолиця?
Ой, скажіть ви, добрі люде,
Що зі мною тепер буде?

Гандзя моя, Гандзя любко,*
Гандзя милая голубко!
Гандзя рибко, Гандзя птичко,
Гандзя цяця молодичко!

Чи я сходив мало світа,
Чи я бачив мало цвіта?
Чим калина найкраснійша,
Моя Гандзя наймилійша?
Гандзя моя, Гандзя любко...

Гандзя, серце, молодичко!
Яке в тебе біле личко!
Очі, бровки, губки, зубки,
Ще й дрібненькі ніжки, ручки!
Гандзя моя, Гандзя любко...

Гірка-ж моя тепер доля,
Мабуть Божа на те воля,
Щоб я ніченьки не спав,
За тобою пропадав!
Гандзя моя, Гандзя любко...

Як хто хоче Гандзю знати,
Прошу мене запитати,
А я скажу правду ширу,
Тільки, прошу, дайте віру.
Гандзя моя, Гандзя любко...

Гандзя гарна, як та рожа,
Як тополя, станом гожа,
А в румянці така сила,
Що всі квіти погасила!
Гандзя моя, Гандзя любко...

Там-то брови, там-то очі —
Поцілуеш та й ще схочеш!
Там-то Гандзя, там-то зух,
А щочечки — як пампух!
Гандзя моя, Гандзя любко...

Зубки, наче вили, чисті,
Губки рожеві — душисті,
Личко, як папір той, біле:
Усе в Гандзі гарне, миле!
Гандзя моя, Гандзя любко...

*) В кождім верши повтаряти дві
последні стрічки.

Очі в Гандзі, як терночок,
Брови тонкі, як шнурочок,
Уста в неї, як калина,
Солодкії, як малина!
Гандзя моя, Гандзя любко...

Як я Гандзі не побачу,
Так тужу усе та плачу,
Як на мене Гандзя гляне,
То вся туга перестане!
Гандзя моя, Гандзя любко...

Де-ж ти, Гандзю, вродила ся,
Де ти чарів навчила ся?
Що як глянеш ти очима,
Я заплачу, як дитина!
Гандзя моя, Гандзя любко...

Гандзю моя, Гандзю мила,
Чим ти мене напоїла?
Чи любистком, чи чарами,
Чи солодкими словами?
Гандзя моя, Гандзя любко...

Гандзя, котко, не цурай ся,
Та на волю Божу здай ся:
Пригорнись до серця мого,
Тай не зважуйсь ні на кого!
Гандзя моя, Гандзя любко...

Коли-ж твоя така воля,
Що ти мене не злюбила,
Лучше-ж мені така доля,
Щоб взяла мене могила!
Гандзя моя, Гандзя любко...

77.

Гей ти, брате Паримоне,
Давай змінюем на жони.
Гей, ну-ж ну!

Дзень-дзі море, паюре,
Хавтурину давуле!
Тумер-давер-даз,
Були море паюре,
Хавтурину давуле!

Твоя тонка та висока,
Моя сліпа, ще й без ока!
Гей, ну-ж ну!

Дзень-дзі море, паюре...
Гей, ти, брате Миколаю,
Де-ж я тебе поховаю?

Гей, ну-ж ну!
Дзень-дзі море, паюре...

Поховаю на могилі,
Щоб по тобі вовки вили,
Гей, ну-ж ну!
Дзень-дзі море, паюре...
Щоб по тобі вовки вили,
Та собаки землю рили.
Гей, ну-ж ну!
Дзень-дзі море, паюре...
Гей, поїдем в Джерелівку
На дешеву горівку.
Гей, ну-ж ну!
Дзень-дзі море, паюре...
Там ми пили та гуляли
І в решета вибивали.
Гей, ну-ж ну!
Дзень-дзі море, паюре...
І в решета вибивали,
І сметану заробляли.
Гей, ну-ж ну!
Дзень-дзі море, паюре...
Одна одну пихорнула,
І сметану обернула!
Гей, ну-ж ну!
Дзень-дзі море, паюре...

78.

Продай, мамо, дві телиці,
Купи мені шнурівці,
В мене груди трясуться,
З мене хлопці сьміються!
Продай мамо, дві корови,
Купи мені чорні брови,
На колодці стояти
Та на хлопців моргати!

79.

Як була я молодою
Приподобницею,
Повісила хвартушину
Над віконницею;
Хто йде — не мине,
То кивне, то моргне;
А я шовком вишиваю
В кватирочку виглядаю:
Семени! Івани!
Надівайте жупани,
Та ходімо погуляймо,
Та сядемо заспіваймо.

80.

Оженив ся комар, оженив ся
Та взяв собі муху-невмивачку:
Ні тче, ні пряде, ні білить ся,
Ні в чому комареві проходить ся!
Ні шити не вміє, ані прясти,
Тільки масло-сметану вміє красти,
Нічим комареві годувать ся,
Приходить ся під стріхою зимувать ся!
Полетів же комар у лісочок,
Та й сів там комар на дубочок,
Ой, сів комар на дубочку,
Спустив ніжки до долочку.
Де взяла ся штуря-буря,
Комарика з дуба здула;
Ой, стукнуло в тому лісі, —
Комар з дуба повалив ся!
Стукотить, грюкотить, —
Комар з дуба летить!
Як упав же комар на помости
Побив, поторошив свої кости!
Ой, як вилетіла муха з хати
Та свого комаря ратувати:
„Ой, комарику мій, господарю:
Ой, жаль тебе дуже, не помалу!

Де прикажеш тебе поховати?
Як лучше твої кости шанувати?”
— „Поховай же мене та в лісі:
При зеленому дереві-орісі.
Посади на мою могилочку
Руту-мяту, барвіночку;
Прийдуть люде оріх рвати,
Та будуть комаря споминати!”
Цілий день там майстри майстрували,
Комареви труну збудували,
Серебром-золотом обкували,
Золотими гвіздками прибивали!
Ой, десять копачів там копали
Велику та глибоку яму;
В тій ямі комаря поховали,
Цілий день засипали, загортали!
Ой, їхали пани-генерали
Та з великого дива дивували:
„Ой, що-ж се лежить за покійник?”
Чи цар, чи князь, чи полковник?”
— „То-ж не цар, не князь, не полковник,
То старої тії мухи полюбовник!
Поховали отут дурне сало,
Що учора із дуба упало!
Ой, се-ж лежить тее тіло,
Що учора із дуба злетіло!
Се-ж той богатир-комарище,
Славний запорожський козачище!”

81.

Ой, Грицю, Грицю, Грицю,
Не вдавай ся у дурницю!
Бо дурниця тебе зрадить,
Що й горівка не порадить!

82.

Прийди, прийди, зателепо,
Уже вечір недалеко!
Уже й вечір минає, —
Зателепи не має!
А як вечір проминув,
Зателепа прилинув.
Прийди, прийди, божевільний,
Тепер мені вечір вільний:
Батько дома не ночує,
Мати глуха, — не почує!

83.

Гей, гей!
Ой, хто лиха не знає,
То нехай мене спитає, —
Та гей-же!

Гей, гей!
Та виріс в наймах в неволи,
Та не знав долі ніколи!
Та гей-же!

Гей, гей!
Та по дорогах ходючи,
Та чужі воли пасучи, —
Та гей-же!

Гей, гей!
Та чужії воли недужі,
Та вивезіть мажу дз калюжі, —
Та гей-же!

Гей, гей!
Та поставте мажу на суші,
Та біля шинкарки Настусі, —
Та гей-же!

Гей, гей!
„Ой, шинкарочко, Настусю,
Та дай-же я вина напю ся!
Та гей-же!

Гей, гей!
Та дай-же я вина напю ся,
Та у жупан синій вдягну ся, —
Та гей-же!

Гей, гей!
Ой, дивуйтесь ви, вороги,
Що в чумака жупан дорогий!
Та гей-же!

Гей, гей!
Ой, залищайтесь ви, дівчата,
Що сирота-чумак багатий!
Та гей-же!

84.

Тече річка невеличка,
Схочу перескочу,
Віддай мене, моя мати,
За кого я схочу!

Гей! Сама я не знаю,*)
Що робити маю:
Чи грести,
Чи брести,
Сама не вгадаю.

Жито, мати, жито, мати,
Жито — не полова;
Чом козака не любити,
Коли чорні брови!

Гей! Сама я не знаю...
Жито, мати, жито, мати,
Жито — не пшениця;
Чом дівчини не любити,
Коли чепурить ся!

Гей! Сама я не знаю...

Тече річка невеличка,
Поставлю я ятир,
Ой, хто-ж мене не полюбить,
Трясця його матір!
Гей! Сама я не знаю...

*) Припів повтаряється.

85

Люлька-ж моя черепанка
З вечера курилась,
Положив я на полицю, —*)
Впала та й розбилась!
Ухвативсь я за голову,
Став дуже журить ся:
Бідна-ж моя головонько,
Де люльки розжить ся!

Хай билучче віл забіг,
Собака сказалась,
Чим отсе біда така,
Що люлька розбилась!
Лучче-б півень наш іздох,
Або ряба курка,
Лиш би мені вернула ся
Черепанка люлька!

Пішов же я по базарю
Люльки купувати,
Найшов люльку пенькову,
Ні з ким торгувати!
На базарі гарна дівка
Пшоно продавала,
Вона-ж мені молодому
Люльку сторгувала!

За люлечку копіечку,
За табачок грошик:
„Кури, кури, мій миленький,
Кури, мій хороший!”
Як пішов я до дівчини
Люлечку курити,
Зняла вона сріячину
Та й хотіла бити!

Як побіг я від дівчини
Через три городи,
Замотав ся в гарбузиння,
Наробив я шкоди!

Підійшов я під вікно:
„Добрий вечір, люде!
Виплутайте з гарбузиня,
Вам шкоди не буде!”

Вийшов з хати чоловік,
Став ціпом махати,
Пірвав я те гарбузиня,
Та давай втікати!

*) В кождім верши повтаряти дві
последні стрічки.

Як стрибнув я через тин,
Тай не зачепив ся,
Мужик ціпом не попав,
Поточив ся та й упав!
Став я бігти по улиці
Темненької ночі,
На дорозі сидить гуска,
Витріщила очі!

Я на неї: гиля! гиля!
Вона й полетіла,
Як би палки не було,
Так була-б іззіла!
Побіг я відтіля назад,
Дуже поспішав ся,
Та у враже гарбузиня
Опять замотав ся!

Ізлякавсь я, став кричать,
Та по землі лазить,
Як уличить мужик ціпом
По спині три рази!

Ціпилю з кислиці,
А увязь зелізна,
Як попарив мужик ціпом,
Аж шкура облізла!
Ой, здаєть ся, не болить,
А не можу встати,
Як би мені підняти ся,
Піду позивати!

86

Ой, джигуне, джигуне,
Який ти ледащо,
Ведуть тебе до тюрми,
Сам не знаєш за-що.

Тоді будеш знати,
Як будуть карати,
І на руки і на ноги
Диби набивати.

Ой, на руки диби,
На ноги дибятя:
Отсе-ж тобі, джигуне,
Молоді дівчата!

Ой, на руки диби,
На ноги дибиці:
Отсе-ж тобі, джигуне,
Гарні молодичі!

На улиці не була,
Конопельки терла,
Не бачила джигуна,
Трохи я не вмерла!

А у того джигуна
Вишивані рукава,
А у мене молоді
Вишивані подола.

Зелена юпка,
Червона запаска, —
Люби-ж мене, джигуне,
Коли твоя ласка!

87.

Тра-ла-ла, тра-ла-ла!
На базарі була,
Черевички купила,
Три червінці дала,
А четвертий пропила,
Ще й музику наняла!

88.

В мене думка не така,
Щоб пішла я за Стецька!
Стецько стидкий,
Стецько бридкий!
Цур тобі, не вяжи ся!
Пек тобі, відчепи ся,
Божевільний!

Не дурна я і не п'яна,
Щоб пішла я за Степана!
Стецько стидкий...
Лучше впасти мені з дубу,
Чим йти заміж за Кандзюбу.

Стецько стидкий...
Лучше мені з мосту в воду,
Чим достати сю уроду!
Стецько стидкий...

89.

Ой, ти руда, іди сюда,
А ти, чорна, постій там!
Я з цією поговорю,
А до тебе прийду сам!

90.

Ой, казав ти, вражий сину,
Що гарбуз не доріс;
Як я тобі втелющила,
То ти ледви доніс!
Ой, казав ти, вражий сину,
Що гарбузинятко, —
Як я тобі втелющила,
Помагав і батько!

91.

Та не люблю я ні Стецька,
Ні Грицька,
Ні Степана мосці-пана,
Ні Яцька!
Тільки люблю Василечка,
В Василечка вся силечка,
В його є,
Та ще й буде,
Та ще й к тому
Роздобуде,
Василечко роздобуде,
Василечка любить буду я!

Та не люблю я ні Панаса,
Ні Уласа,
Ні Трохима його дядька-
Свинопаса!
Тільки люблю Василечка...

Та не люблю я ні Мвсія,
Ні Кіндрата,
Ні Корнія, ні Максима
Його брата!
Тільки люблю Василечка...

Та не люблю я ні Давида,
Ні Демида,
Бо я дівка чорнявая,
Кругловида!
Тільки люблю Василечка...

Та не люблю я ні Івана,
Ні Романа,
Бо я дівка хорошая,
Не погана!
Тільки люблю Василечка...

Та не люблю я ні Якіма,
Ні Дмитра,
Ні Дороша-гречкосія,
Ні Петра.
Тільки люблю Василечка...

Та не люблю ні Оверка,
Ні Демяна,
Ні Микити, ні Хведора,
Ні Лукяна.
Тільки люблю Василечка...

Та не люблю я ні Семена,
Ні Платона,
Бо я дівка дуже гарна,
Ще й моторна!
Тільки люблю Василечка...

Та не люблю я ні Михайла,
Ні Наума,
Бо я дівка чорнобрива,
Свого ума!
Тільки люблю Василечка...

Та не люблю я ні Абрама,
Ні Кирила,
Бо я дівка чорнявая,
Уродлива!
Тільки люблю Василечка...

92.

Ой, ходила дівчина бережком,
Заганяла селезня батіжком:
— „Гиля, гиля, селезне, до-дому,
Продам тебе Жидови рудому!”
За три копи селезня продала,
А за копу дударика наняла.
„Заграй мені, дударіку, на дуду,
Нехай же я своє горе забуду!
Коли-б тобі таке горе та печаль,
То ти-б вийшов на вулицю та й кричав!
А то-ж тобі горенька немає,
Ой, хто-ж тобі кучери звиває?”
— „Була в мене дівчина Орися, —
Тоді в мене кучери вили ся;
Була в мене дівчина Уляна,
Вона мені сі кучері звивала;
Була в мене дівчина Варвара,
Вона-ж мені сі кучері порвала;

Була в мене дівчина паскуда,
Вона мені всі кучері поскубла!
Тепер в мене дівчини немає, —
Журба мої кучері звиває!

93.

На бережку у ставка,
На дощечці у млинка,
Хвартух прала дівчина,
Плескала ся рибчина;
Та й упала в став небога,
Гей, немає тут нікого,
І нікому підбігти,
Щоб дівчину витягти!
Кричить пробі її мати,
Щоб дівчину ратувати;
Каже, що за працю тую,
І дівчину подарую.
Гей, дівчина уродлива,
Румяная, чорнобрива;
Оченьки, як ясочки,
Губоньки, як рясочки,
Рученьки малесенькі,
Ніженьки білесенькі,
Гарная, як квіточка,
Любая, як рибочка,
Ще й уміє танцювати,
З козаками жартувати!
От козак тут ізгодив ся,
Зараз в став він опустив ся,
Найшов швидко він дівчину,
Тай витягнув, як рибчину.
Гей, козаче уродливий,
Молоденький та жартливий!
Усоньки чорнявії,
Губоньки перловії,
Чубчик твій круглесьенький,
Та і жупан гарнесенький,
Червона шапочка,
Тая огулярочка,
Сапjanові чобітці,
Ще й шабелька при боці!
„Стережи ся, дівчино,
Моя любя рибчино!
По над ставком не ходи,
Та в ставочок не впади.
Бо в ставочку та й залеш ся,
К бережку не пригребеш ся;
Ой, та й дуже працював,
Як тебе я витягав!

Для гарного твого стану,
Чи я-ж тебе не достану?
Я в вечір буду близенько,
Вийди до мене, серденько!”
— „Коли-ж доля то моя,
Нехай буду я твоя!”

94.

Ой, сип сиривець,
Та криши опеньки:
Дід та баба,
То й до ладу, —
Обое раденькі!

95.

Ой, диви ся, дядьку,
Що дядина робить:
Усі кури порізала,
Тільки півень ходить!

96.

Такий дуб, такий дуб,
Такий зелененький, —
Таки був, ночував
Козак молоденький!
Такий дуб, такий дуб,
Такий дупленатий, —
Таки був, ночував
Козак біснுவатий!

97.

Прийди, прийди, паскуднику,
Сухар тобі на суднику,
Борщ тобі під лавкою
З усякою приправкою;
Що собаці готувала,
Тим я тебе годувала,
Що свиням я викидала,
Не раз тебе тим витала!
Од судника, до судника
Полюбила паскудника,
Та й не знаю, що робить,
Чи покинуть, чи любить?
Любити-му — слава буде,
А покину — жалко буде!

98.

І хліб у печи
Випікаєть ся,
І попович під вікном
Дожидаєть ся!

99.

Ой, дівчино, чия ти?*)
Чи вийдеш ти гуляти?
Тпру-гонь, тпру-гонь,
Гоц, гоц, гоц!
Чи вийдеш ти гуляти!
Не питай ся, чия я,
Як вийдеш ти, вийду й я!
Тпру-гонь, тпру-гонь,
Гоц, гоц, гоц!
Як вийдеш ти, вийду й я!
Вийди, вийди, дівчино,
Вийди, вийди, рибчино!
Тпру-гонь, тпру-гонь,
Гоц, гоц, гоц!
Вийди, вийди, рибчино!
Ой, серденько кучерявий,
Вийду до тебе, кудрявий!
Тпру-гонь, тпру-гонь,
Гоц, гоц, гоц!
Вийду до тебе, кудрявий!
Я, серденько, не багатий,
Врагів в мене повна хата!
Тпру-гонь, тпру-гонь,
Гоц, гоц, гоц!
Врагів в мене повна хата!
Хоч я тебе не візьму,
Так ворогів подражню.
Тпру-гонь, тпру-гонь,
Гоц, гоц, гоц!
Так ворогів подражню.
Ой, серденько, не дражни,
Тільки трошки підожди!
Тпру-гонь, тпру-гонь,
Гоц, гоц, гоц!
Тільки трошки підожди!
Пора додому іти,
Буде мене мати бити!
Тпру-гонь, тпру-гонь,
Гоц, гоц, гоц!
Буде мене мати бити!

*) В кождім верши повторять ся дві перші стрічки, а відтак припів повторять ся.

Ой, ще, ще, ще не пора!
Гуляй, серце, до рана!
Тпру-гонь, тпру-гонь,
Гоц, гоц, гоц!
Гуляй, серце, до утра!

100.

Не ходи, не люби,
Не залищай ся:
Не люблю, не піду,
Не сподівай ся!
Не ходи, не люби,
Не носи гроший:
Не люблю, не піду,
Бо нехороший!

101.

У сусіда, у Івана
Хата біла, жінка гарна,
Ніжки білі, невеличкі,*)
Носить жовті черевички!
Повсегда встає раненько,
Прибереть ся чепурненько;
На сніданя галушки,
Шулики та пампушки.
А к обіду борщ з сметаной
Та ще з миски з поливяной,
З часником пампушки, кваша
Та ще й з вишкварками каша.
Пару курчат з підливоной
Їдять у двох із Іваном,
І ковбаса з часником,
І локшина з молоком.
Пють вино та ще й горілку,
Мед, вишнівку ще й наливку,
І жартують хорошенько,
І цілують ся любенько!
Ще й не вспів з-за столу встати,
Вона біжить постіль слати,
Постіль біла і ряденце:
„Лягай, лягай, мое серце!
Уже й послана хутенько,
Лягай же, мое серденько!”
А як ляже, приголубе,
То вже звісно, що там буде!

*) В кождім верши повтаряти дві послідні стрічки.

Сусідова жінка мила,
Гарна, біла, чорнобрива,
От як глянеш її в очи, —
Душа вискочити хоче!

Сусідонька на рідинах,
Сусідонька на хрестинах,
Де весілочко заходить,
Сусідонька верховодить!

Сусідонька все жартує
І моргне, і поцілує,
Звиваєть ся коло мужа
Іще гірше того вужа!...

А у мене хата чорна,
Жінка бридка, не моторна, —
Тільки спить, та лежить,
Та не хоче робить!

В хаті смітя по коліна
Облуплена кругом глина,
Гребня нема і заводу:
Я не пряла — каже, — зроду.

Я їй кажу: встань раненько,
Прибери ся чепурненько;
Вона й слухати не хоче,
Ще, як відьма та, сокоче.

Прийду з поля утомившись,
Добре їсти захотівши,
Вона борщ знічим поставить,
Хліб глевкий у горлі давить.

На сніданя дулю тиче,
А в обід за чуба смиче,
На вечерю — кулаки,
Наштовхає всі боки!

Я їй кажу: пора спати,
Вона мене жене з хати,
Кричить, лає, виганяє,
Малахаєм підганяє!

Як зачне мене ганяти,
Та й зажене наверх хати,
Та й закаже не лазити:
Буду мнялом потягати!

А сама іде до шинку,
З москалями пе горівку,
І танцює, і гасає,
І за вуси їх щипає!

Раз за жінкою погнав ся,
Та між москалів убрав ся:
Один — в пику, другий — в

[спину,
Оце-ж тобі, вражий сину!

Так жизнь свою скалатаю,
Не доїм, не досипляю,
Та ще й боюсь тої смерти,
Щоб від жінки не умерти.

Бодай же той не родив ся,
Щоб так, як я, оженив ся,
Бо проплаче цілий вік, —
Нещасливий чоловік!

102.

Дощик, дощик
Капає дрібненько;
Я-ж думала, я-ж думала —*)
Запорожець, ненько!
Коли-б знала, коли-б знала,
Відкіль виглядати,
То-б наняла, заставила
Стежку промітати.
Аж він іде, аж він іде,
Ступає дрібненько,
Тож то милий, тож то любий,
Дивіте ся, ненько!
Дощик, дощик,
Аж із стріхи капотить, —
Розсердив ся мій миленький,
Аж ногами тупотить!
Розсердив ся, розгнівав ся
Мій милий на мене,
А як гляне, серце вiane
І в його, і в мене.

103.

Вийшли в поле косарі
Косить ранком на зорі.
Гей, нуте, косарі!
Бо нерано почали!
— Хоч не рано почали,
Так багато утяли!
До обіда покосили,
Острі кси притупили.
Гей, нуте, косарі!...
По обіді віддыхали,
Потім коси поклепали.
Гей, нуте, косарі!...
У полудень гребли сіно
І в валочки кляли щільно.
Гей, нуте, косарі!...

*) В кождім верши повтаряти дві послідні стрічки.

А ввечері холодком
Клали в копички рядком.
Гей, нуте, косарі!...
Завтра треба рано встати,
У стіжки щоб поскладати,
Гей, нуте, косарі!...
А як в стоги поскладаєм,
Тоді добре погуляєм.
Гей, нуте, косарі!...

104.

Штани мої, шаравари,
Та ще й дома двоє:
Усі нові, усі гарні —
Порвані всі троє!

105.

Ой сусіди, та сусідки!
Не бачили моїй жінки?
Моя жінка знакомита,
Підтикана ззаду свита,
На ніжечку налягає,
Ще й на плечах горбик має!

106.

Очерет над водою
Шелухається —
Препоганий на породу
Женихається.
— Одчепи ся, шолудивий,
Нехай сяде чорнобривий!
— Шолудива ти сама,
Не завдавай сорома!

107.

Ой, ти, Гандзю кучерява!
Під решетом ночувала;
Під решетом добре спати,
Не хочеться рано встати!
У решеті, у коробці
Колихали мене хлопці;
А я спати не хотіла,
Аж коробка торохтіла!

108.

Ой, дівчино, дівчинонько,
А деж твоя хата?
Виглянь, серце, у віконце —
Яка ти носата!

109.

(Співаєть ся як пісня: „Нуте, братці,
веселій станем пий”.)

Гей, Кубанці, молодці,
Козаки!
Нуте, випем ми усі
Горілки! Ха! ха!
Тир-бом-бом! Тир-бом-бом!
Тир-бом-бом! Тир-бом-бом!
Наливай! Всю до дна випивай!
Всю до дна випивай!
Трах! Та-ра-рах! Тах! Тах!
Та-та-та-та! Та! Та!
Нуте, випем ми усі
Горілки! Ха! ха! ха! ха! ха! ха!

Гей, ну хлопці, добре всі
Станем пий!
Ось горілка і вино, —
Гріх тужить! Ха! ха!
Тир-бом-бом! Тир-бом-бом!..

Гей, ну, хлопці, козаки,
Громада!
Випем разом ми чарки
Всі до-дна! Ха! ха!
Тир-бом-бом! Тир-бом-бом!..

Щиро будем ми усі
В світі жить,
І горілку та вино
Добре пий! Ха! ха!
Тир-бом-бом! Тир-бом-бом!..

Чом горілочка не пий,
Як добра!
Чом дівчини не любить,
Як мила! Ха! ха!
Тир-бом-бом! Тир-бом-бом!..

Випем, доля щоб від нас
Не втекла!
Щоб дівчина молода
Любила! Ха! ха!
Тир-бом-бом! Тир-бом-бом!..

Як горілку та вино
Будем пий,
Усі добре, за-одно
Будем жить! Ха! ха!
Тир-бом-бом! Тир-бом-бом!..

Журба—лихо! Геть від нас
В чужий край!
Буде жизнь наша без вас,
Як той рай! Ха! ха!
Тир-бом-бом! Тир-бом-бом!..

Гей, Кубанці, молодці,
Козаки!
Нуте-ж, випем еще раз
Горілки! Ха! ха!

Тир-бом-бом! Тир-бом-бом!..

110.

Ой, на горі хлопята,
Ой, на горі хлопята.
Стружи, рубай дерево, хлопята!
Сюди-туди зелено, хлопята!
А між ними дівчата. (2 рази).
Стружи, рубай дерево, дівчата!
Сюди-туди зелено, дівчата!
Ой, там хлопець був Ігнат. (2 рази).
Стружи, рубай дерево, був Ігнат!
Сюди-туди зелено, був Ігнат!
Став дівчат він тих ганять. (2 рази).
Стружи-рубай дерево, тих ганять!
Сюди-туди зелено, тих ганять!
Щоб найкрасшу з їх піймать! 2 рази).
Стружи, рубай дерево, з їх піймать!
Сюди-туди зелено, з їх піймать!
Усіх дівчат розігнав. (2 рази).
Стружи, рубай дерево, розігнав!
Сюди-туди зелено, розігнав!
Ні одної не піймав. (2 рази).
Стружи, рубай дерево, не піймав!
Сюди-туди зелено, не піймав!
Гарна дівка там була. (2 рази).
Стружи, рубай дерево, там була!
Сюди-туди зелено, там була!
Приська душка молода. (2 рази).
Стружи, рубай дерево, молода!
Сюди-туди зелено, молода!
Як рожевий цвіт цвила. (2 рази).
Стружи, рубай дерева, цвіт цвила!
Сюди-туди зелено, цвіт цвила!
Вона красша всіх була. (2 рази).
Стружи, рубай дерево, всіх була!
Сюди-туди зелено, всіх була!
Та піймать себе дала. (2 рази).
Стружи, рубай дерево, себе дала!
Сюди-туди зелено, себе дала!
Ой, як піймав її Гнат. (2 рази).
Стружи, рубай дерево, її Гнат!
Сюди-туди зелено, її Гнат!
Повів її він у сад. (2 рази).

Стружи, рубай дерево, він у сад!
 Сюди-туди зелено, він у сад!
 Посадив там на траву; (2 рази).
 Стружи, рубай дерево, на траву!
 Сюди-туди зелено, та траву!
 Сам сів рядом із боку. (2 рази).
 Стружи, рубай дерево, із боку!
 Сюди-туди зелено, із боку!
 „Присько, любко, дівчино! (2 рази).
 Стружи, рубай дерево, дівчино!
 Сюди-туди зелено, дівчино!
 Люблю тебе я давно! (2 рази).
 Стружи, рубай дерево, я давно!
 Сюди-туди зелено, я давно!
 Ой, як любиш ти мене. (2 рази).
 Стружи, рубай дерево, ти мене!
 Сюди-туди зелено, ти мене!
 Мені на-вік дай себе!” (2 рази).
 Стружи, рубай дерево, дай себе!
 Сюди-туди зелено, дай себе!
 „Любий, Гнате, козаче! (2 рази)
 Стружи, рубай дерево, козаче!
 Сюди-туди зелено, козаче!
 Люблю тебе, парубче! (2 рази).
 Стружи, рубай дерево, парубче!
 Сюди-туди зелено, парубче!
 Давно тебе кохаю! (2 рази).
 Стружи, рубай дерево, кохаю!
 Сюди-туди зелено, кохаю!
 На-вік себе віддаю!” (2 рази).
 Стружи, рубай дерево, віддаю!
 Сюди-туди зелено, віддаю!
 Став Гнат дівку обнимать. (2 рази).
 Стружи, рубай дерево, обнимать!
 Сюди-туди зелено, обнимать!
 До серденька пригортать! (2 рази).
 Стружи, рубай дерево, пригортать!
 Сюди-туди зелено, пригортать!
 В очи, в губи цілувать! (2 рази).
 Стружи, рубай дерево, цілувать!
 Сюди-туди зелено, цілувать!
 Голубкою називать! (2 рази).
 Стружи, рубай дерево, називать!
 Сюди-туди зелено, називать!
 А в неділю дівка та! (2 рази).
 Стружи, рубай дерево, дівка та!
 Сюди-туди зелено, дівка та!
 Приська гарна, молода. 2 рази).

Стружи, рубай дерево, молода!
 Сюди-туди зелено, молода!
 Вийшла заміж за Гната. (2 рази).
 Стружи, рубай дерево, за Гната!
 Сюди-туди зелено, за Гната!

111.

Лугом іду, коня веду,
 Розвивай ся, луже!
 Сватай мене, козаченьку,*)
 Люблю тебе дуже!
 Ой, хоч сватай, хоч не сватай,
 Хоч так присилай ся,
 Щоб хоч слава не пропала,
 Що ти залицяв ся!
 Ой, коли-б ти, дівчинонько,
 Трохи богатенька,
 Взяв би тебе за рученьку,
 Повів до батенька.
 Ой, коли-б я, козаченьку,
 Була богатенька,
 Наплювала-б я на тебе
 Й на твого батенька!
 Ой, коли-б я, козаченьку,
 Та й забогатіла,
 То я-б тебе, ледачого,
 Й за харч не схотіла!
 Бодай же ти, дівчинонько,
 Тоді заміж вийшла,
 Як у степу при дорозі
 Рута-мята зійшла!
 Бодай же ти, козаченьку,
 Тоді оженив ся,
 Як у млині на камені
 Кукіль уродив ся!
 Не жури ся, дівчинонько,
 Рута зелененька;
 Сей покинув — другий буде:
 Ще-ж ти молоденька!
 Сей покинув — другий буде,
 Другий буде кращий,
 А сей буде у болоті
 Над чортами старший!

*) В кождім верши повторяти дві
 послідні стрічки.

Ой, у степу край дороги
 Рута-мята зійшла,
 Молодая дівчинонька
 Уже заміж вийшла.
 А у млині на камені
 Кукіль ще не сходить;
 Старий козак по улиці,
 Як собака, ходить.
 Ой, у млині на камені
 Кукіль не вродив ся, —
 Старий козак, як собака,
 Й доси не женив ся.
 Ой у млині вода шумить,
 Камінь огонь креше,
 Козаченько оженив ся,
 А дівчина бреше!

112

Ой, ти, хлопче, ненароком
 Коло мене треш ся боком!
 Коли любиш, люби дуже,
 А не любиш, не жартуй же!

113.

Казав Хома: душа моя,
 Де ти забарилась?
 — У собачому хвості
 Та в ковтун забилась!

114.

Чи й у вас, як у нас,
 На леваді колько?
 Чи й у вас, як у нас,
 Цілюють ся ловко!
 Чи й у вас, як у нас,
 На леваді спичаки?
 Чи й у вас, як у нас,
 Ловлять хлопці сторчаки?
 Чи й у вас, як у нас,
 На леваді буряки?
 Чи й у вас, як у нас,
 Усі хлопці дураки?

115.

Як піду я до млина,
До діравого,
Та покличу вечеряти
Кучерявого!

Сюди рядно,
Туди рядно,
Аби спать
Не холодно!

„Кучерявий джигун,
Чом ти вчора не був?“
— „Через те я не був,
Що чобіт не добув!

Сюди рядно...
А в батькових не пішов,
Бо нема підошов,
А в братових не хочеть ся,
Бо устілка волочить ся.

Сюди рядно...
Сестра-ж своїх не дала,
Бо сама гулять пішла;
А йти босий побоявсь,
Щоб хто з мене не сьміявсь!

Сюди рядно...
Борозенка узенька,
Не уляжемо ся,
Тепер ніч невеличка,
Не награємо ся!

Сюди рядно...
Ой, встань, не лежи,
Поворуши жилки,
Не суши, не вяли
Молодої дівки!

Сюди рядно...
Ой, встань не лежи,
Поворуши кости,
Не суши, не вяли
Моеї молодости!

Сюди рядно...
Цілував мене дяк
Чорти-батька-зна як,
А тепер мене цілує
Чорноморський козак!

Сюди рядно...

116.

Та була собі Маруся,
Полюбила Петруся.

Ой, лихо!
Лихо, не Петрусь,
Біле личко,
Чорний вус!

Полюбила Петруся,
Та й сказати бою ся!
Ой, лихо!...

Вітер віє горою,
Стояв Петрусь зо мною.
Ой, лихо!...

Я з Петрусем стояла,
Прийти його прохала.
Ой, лихо!...

Наварю я галушок,
Та напечу пампушок,
Ой, лихо!...

Наварила й напекла,
Не для кого, для Петра!
Ой, лихо!...

Нема Петра, прийшов Гриць,
Шкода-ж моїх паляниць!
Ой, лихо!...

Моя мати догадалась,
Що з Петром я покохалась.
Ой, лихо!...

Я хоч дівка молода,
А вже бачу, що біда!
Ой, лихо!...

Ой, за того Петруся
Била мене матуся!
Ой, лихо!...

Хоч ти мене, мати, вбий,
Таки-ж буде Петрусь мій.
Ой, лихо!...

Як не бачу Петруся,
То від вітру валю ся.
Ой, лихо!...

Як побачу Петруся,
То у боки беру ся!
Ой, лихо!...

Де-ж блукає мій Петрусь,
Що і досі не вернувся?
Ой, лихо!...

Поблукавши, мій Петрусь
До мене упять вернувся.
Ой, лихо!...

Ой, любила-б Петруся,
Поговору бою ся!
Ой, лихо!...

хоч буде й поговор,
Таки-ж буде Петрусь мій!
Ой, лихо!...

117.

Ой, з під хмизу на піч лізу,
Аж по хаті луна йде!
А хто-ж мене вірно любить,
Той і на печі найде!

118.

Та була в мене жона,
Та була в мене кохана,
Та послала мене вона
У ліс по дрова.

Та дала вона сокиру
Та дала-ж мені тупую,
Щоб я утомив ся,
В лісу забарив ся.

Мені-ж рік підгодив,
Біс сокиру схопив,
Тим я не втомив ся,
В лісу не барив ся.

Та була в мене жона,
Та була в мене кохана,
Та й послала мене вона
У поле орати.

Та дала вона кобилу,
Та дала мені погану,
Щоб я утомив ся,
В поли забарив ся.

Мені-ж рік підгодив
Вор кобилу вхопив,
Тим я не втомив ся,
В поли не барив ся.

Та була в мене жона,
Та була в мене кохана,
Та й послала мене вона
Молоти муку.

Та дала вона мені хліба.
Та дала вона глевкого,
Щоб я подавив ся,
Та й не воротив ся.

Мені-ж рік підгодив,
Хліб собака вхопив,
Тим я не вдавив ся,
Назад зворотив ся.

119.

Чумарочка рябесенька,
Пригортаюсь злегесенька:
Той мене пече, ріже,
Що не люблю, в вічі лізе;
Той мене пориває,
Кого люблю, та й немає.

На тарілці два лини:
Прийди, серце, прилини!
Прийди, голуб, прилини,
До серденька пригорни!

Було в мене аж три перстни.
Та всі й розкотились;
Було в мене три женихи,
Та всі й показались!

Один оженив ся,
Другий утопив ся,
А третього чорти взяли,
Щоб не волочив ся.

Не ходи-ж ти по льоду,
Бо завалиш ся,
Чи ти мене вірно любиш,
Чи ти чваниш ся?

Ой, піду я по льоду,
Та й не завалю ся!
Бо я тебе вірно люблю,
Та й не признаю ся!

Як я тебе не люблю,
Скарай мене Боже,
Буду тебе цілувати,
Поки сон ізможе!

Ой, я нагуляв ся
І націлував ся,
Як у саду соловейко
Та й нащебетав ся!

А у саду соловейко
Шебече раненько,
А моему миленькому
Гулять веселенько!

120.

На городі пастернак, пастернак,
Чи я-ж тобі не козак, не козак?
Чи я-ж тебе не люблю, не люблю?
Чи я-ж тобі черевичків не куплю?
Куплю, куплю, чорнобрива,
Куплю, куплю того дива,
Буду, серце, ходить,
Буду вірно любить!

121.

Запряжу я бугая:
Куда люде, туда й я!
Запряжу я другого, —
Сідай, жінко, небого!

122.

Очерет, осока, —
Чорні брови в козака;
На те мати і вродила,
Щоб дівчинонька любила!
„Козаченьку чорноусий!
Чого в тебе жупан куций?”
— „Вражі кравці не вгодили,
Та жупана вкоротили!”

123.

За поповим перелазом,
Там стояло троє разом:
Один піп, другий дяк,
Третій козак неборак.

124.

Шар мати, капусточки,
Шар мати, буряків!
Ой, жаль мені покидати
Чорноморських козаків!
Пусти-ж мене, моя мати,
На вулицю погуляти,
На вулицю погуляти,
Коли хочеш зятя мати!

125.

Тече річка невеличка,
Поставлю я ятір;
А хто-ж мене не полюбить, —
Трясця його матір!

126.

Який біс чоловік,
Така в нього й жінка!
Намочили штани в річці
Іще з понеділка!

127.

У середу родила ся,
То-ж мені горе,
Полюбила Василечка, —
Така моя доля!
І хліб пекти,
Йти по телята йти;
Коли-б мені, Господи,
Василя знайти!
Прийди швидче, Василечку,
Я тебе бажаю,
А без тебе серденьтко,
Крий Боже, скучаю!
Ми з тобою посідаєм,
Випем, пожартуєм,
З мого дурня-чоловіка
Добре поглузуєм!

128.

Била-ж мене мати зранку,
Що продрали хлопці дранку,
А я дранку полатаю,
Та з хлопцями погуляю.
І дощ іде і хмарить ся,
Коростява чухмарить ся,
Бо з коростявим спала,
То й короста напала!

129.

Утоптала стежечку
Через яр,
Через гору, серденько,
На базар.

Продавала бублики
Козакам,
Вторгувала, серденько,
Пятака.
Я два шаги, два шаги
Пропила;
За копійку дудника
Наняла.
Заграй мені, дуднику,
На дуду,
Нехай своє лишенько
Забуду!
Оттака я дівчина,
Така я!
Сватай мене, серденько,
Вийду я!

130.

Добре тії ляхи чинять,
Що не кумають ся;
Узявши ся за рученьки,
Ідуть вінчають ся.
Ой лихо, ой біда:
Я забув, що ти кума!
Ой лихо, що за ум:
Я забула, що ти кум!

Садом, садом, кума моя,
А я за тобою.
„Ой підожди, кумасенько,
Постій із мною!
Ой лихо, ой біда:...

Кажуть, старі, кажуть малі,
Кажуть усі люде,
Що хто куму любить буде, —
Гріх великий буде!
Ой лихо, ой біда:...

Чи се-ж тая кума живе,
Що на горі хата?
Гарна, любя дівчинонька,
Хоч і не богата!
Ой лихо, ой біда:...

Чи се-ж тая криниченька,
Що голуб купав ся?
Чи се-ж тая кумасенька,
Що я закохав ся?
Ой лихо, ой біда:...

„Яром, яром, кума моя,
Та ще й долиною;
Любили ся ми з тобою,
Як риба з водою!
Ой лихо, ой біда:...

Чи забула, кума моя,
Що ти обіцяла,
Коло тої криниченьки,
Де ти воду брала?
Ой лихо, ой біда:...

Обіцялась, кума моя,
Ти мене любити,
А тепер уже не хочеш
І поговорити!
Ой лихо, ой біда:...

Яром, яром, кума моя
Пішла за водою:
Постій, кумо, поговорим
У двох із тобою!”
Ой лихо, ой біда:...

„Ой я роду не такого,
Храни мене Боже!
Не ходи до мене, куме,
Не ходи, небоже!
Ой лихо, ой біда:...

131.

Дід рудий, баба руда,
Батько рудий, мати руда,
Дядько рудий, тітка руда
Брат рудий, сестра руда
І я рудий, руду взяв,
Бо рудую сподобав.
Ой, по горі по Паняньці,
В понеділок дуже вранці,
Ішли наші новобранці,
Поклонили ся шинкарці,
А шинкарка на їх — морг:
„Іду, братики, на торг”.
Ішли Ляхи на три шляхи,
А татари на чотири,
Шведи враги поле крили;
Козак в лузі одкликнув ся,
Швед, Татарин, Лях здригнув
[ся,
В дугу всякий ізогнув ся.

132.

Через гору піду,
Скриюсь за горою,
На біду
Де піду,
Козаки за мною.

Той почне говорити,
Той сережки сулить,
Кого знаю,
Привитаю,
Хто сережки дарить.

Ой, сережки мої,
Мої золотії!
Сердите ся,
Дивите ся,
Вороги лихії!

133.

Що то буде, що то є,
Що дід бабу продає,
За великую ціну,
За папушу тютюну.
За городом левада,
Де збиралась громада,
Жінка мужа продала
За три копи без шага!
Ой, рида, рида, рида,
Зарізала баба діда,
Зарізала, осмалила,
Під припічком положила.
Ой, лежи, діду, тута,
А я піду, найду прута,
Найду прута тоненького,
Вибю тебе, старенького!
Пішла баба на базар,
Хати не топила,
І своєму старенькому
Їсти не варила.
Чи то рак, чи то рак,
Чи то юшечка?
Кучерявий мій дідусь,
Моя душечка!
Ой, купила баба рака,
Три копійки дала,
Та й зварила баба рака
Добра юшка була!
Сама пішла на базар,

А я її довго ждав;
Ждав день, ждав і два —
Баби з базарю нема!
Пішов баби шукати,
Та у людей питати;
А баба в шинку сидить,
В руках чарочку держить!
„Ти чого тут засіла,
Превражая личина?
Бодай тебе ухопила
Та лихая година!
Тиждень не йдеш до дому,
Наробила сорому;
Побю тобі спину й боки,
Общипаю голову!”
— „Одчепи ся, старий дід,
Ще не напилась, як слід!
Тоді до дому піду,
Як наплю ся до-ладу!”
Як розсердить ся мій дід,
Як ухватить він батіг,
Став густенько потягать,
Батька-матір споминать!
Довго бив він батіжком,
Стало йому жалко,
Бросив на землю батіг,
Та взяв іще палку!
Стала я його просить,
Стала промовляти:
„Брось мене ти, діду, бить
Не буду гуляти!
Не буду в шинок ходити,
Буду сидіть дома,
Що-дня буду я варить
І нікуди не ходити!”

134.

Ой, на горі та женці жнуть.
А по-під горою,
По-під зеленою
Козаки ідуть.
Ой, гоп, долиною
Та ще й гоп, широкою
Козаки ідуть!

*) В кождім верши першу і послі-
дню стрічку та припів повтарають
два рази.

По-переду Дорошенко
Біде своє військо,
Главне запорожське,
Хорошенько!
Ой, гоп, долиною
Та ще й гоп, широкою
Хорошенько!

По-середині пан хорунжий,
Під ним кониченько,
Під ним вороненький
Сильний, дужий!
Ой, гоп, долиною
Та ще й гоп, широкою
Сильний, дужий!

А по-заду Сагайдачний,
Що проміняв жінку
На тютюн та люльку,
Необачний!
Ой, гоп, долиною
Та ще й гоп, широкою
Необачний!

„Гей, верни ся, Сагайдачний,
Візьми свою жінку,
Віддай мені люльку,
Необачний!”
Ой, гоп, долиною
Та ще й гоп, широкою
Необачний!

„Ой, мені з жінкою не возить ся!
А тютюн та люлька
Козаку в дорозі
Знадобить ся!
Ой, гоп, долиною
Та ще й гоп, широкою
Знадобить ся!

Гей, хто в лісі, озови ся!
Та викришем вогню,
Та закурим люльки,
Не жури ся”!
Ой, гоп, долиною
Та ще й гоп, широкою
Не жури ся!

135.

Ой, гоп, того дива!
Наварили Ляхи пива!
А ми будем шинкувать,
Ляшків-панків частувать!

Ляшків-панків почастиуем,
З панянками пожартуем.
Ой, гоп, таки-так!
Кличе панну козак:
„Панно, пташко моя!
Панно, доле моя!
Не сором ся, дай рученьку,
Ходім погуляймо;
Нехай людям лихо снить ся,
А ми заспіваймо,
А ми заспіваймо,
А ми посідаймо,
Панно, пташко моя!
Панно, доле моя!

136.

Била жінка мужика,
Пішла позивати,
Присудили мужику
Ще й жінки прохати!
Ще, ще, ще, ще,*)
Ще й жінки прохати!
Сидить жінка на припічку,
Ніжки підобгавши,
Стоїть мужик на порозі,
Ще й шапочку знявши!
Ще, ще, ще, ще,
Ще й шапочку знявши!

„Прости мене, моя мила,
Що ти мене біла!
Куплю тобі гарнець меду,
Ще й пів відра пива”.
Ще, ще, ще, ще,
Ще й пів відра пива!

„Ой від пива болить спина,
А від меду голова, —
Купи мені горілочки,
Щоб весела я була!
Щоб, щоб, щоб, щоб,
Щоб весела я була!

Та ще, чоловіче,
Вчини мою волю:
Поскачи ти гайдука
Отут перед мною!
Поскачи, поскачи
Отут перед мною!

*) В кождім верши повтарають дві
последні стрічки.

Бідний мужичище
Узявсь за бочище:
„Гой я! Гой я! Моя мила, —
От і гайдучище!
Отсе гаразд! Отсе так!
От і гайдучище!

Не дивуйтесь, добрі люде,
Що жінка вчинила,
Що свого чоловіка
Танцювать навчила!
Отсе гаразд! Отсе так!
Танцювать навчила!

Така, бачте, тепер пора,
Що ще й не бувало:
Який біс не попобив, —
То й пиши пропало!
То вже так! то вже так!
То й пиши пропало!

137.

Ой, пий, та не лий,
Люби жінку, та не бий!
Буду лить, буду пить,
Буду любити, буду й бити!

138.

Чарка все на світі робе,
Добре з нею жити,
Від усякої хвороби*)
Може відлїчити!
Що за золото вона
В степу та в дорозі,
Як ту чарку пеш до дна,
Та ще й на морозі!

139.

І пляшка нова,
Та горілки нема,
Хилю, хилю, не тече, —
Коло серця пече!

140.

Наші гості не зївають,
Все по повній випивають,

*) В кождім верши повтаряти дві
последні стрічки.

Як їдять, так сопуть,
Як за-себе кладуть,
Ще й на пляшку поглядають
Чи їм скоро піднесуть!

141.

Наш хазяїн скупий,
Він горілки купив,
І сам не пє,
І гостям не дає, —
Як шинкар продає!

142.

Гості всі засумували,
Бо уже позабували,
Як горілку ту пють,
Цїлий час вони ждуть,
Поки їм піднесуть!

143.

Як би мені лиха та лиха,
Як би мені свекрівонька тих
Як би мені чоловік молодий
До другої не ходив, не любив
Ой, гоп, чики-чики!
Та червоні черевики,
Та трієсті музики, —
Від віка та до віка
Я любила-б чоловіка!

144.

І учора горох,
І сьогодні горох:
Прийди, прийди, серденьк
Поговорим у двох!
І учора куліш,
І сьогодні куліш:
Прийди, прийди, серденьк
Мою душу потїш!
І учора паляниці,
І сьогодні паляниці:
Прийди, прийди, моє серце
Дай на себе надивить ся!
І учора кисіль,
І сьогодні кисіль, —
Ой як же я тепер рада,
Біля мене Василь!

145.

Як гуляв, так гуляв,
Нї чобіт, нї холяв,
Поки до дому дійшов,
То й підшов не найшов!
Одна була холява,
Та й ту мати сховала!

146.

Ой, там за Дунаєм,
Та за тихим Дунаєм
Молодець гуляє.
Молодець гуляє,
Та молодець гуляє,
Він кричить, гукає:
„Подай перевозу,
Та подай перевозу,
Я перевезу ся!
На свою Вкраїну,
Та на свою Вкраїну
Ще раз подивлю ся!
Не так на Вкраїну,
Та не так на Вкраїну,
Як на ту дівчину.
По світлиці хожу,
Та по світлиці хожу
Та й не нахожу ся.
Кого вірно люблю,
Та кого вірно люблю,
Та й не надивлю ся!
Кого ненавижу,
Та кого ненавижу —
Та й не розмину ся!

147.

Не топила, не варила, —
На припїчку жар, жар.
Як піду я з сього села,
Комусь буде жаль, жаль.
Не топила, не варила,
У світлонці димно:
Як піду я з сього села,
Комусь буде дивно.
Не топила, не варила, —
У світлонці душно:
Як піду я з сього села,
Комусь буде скушно...

Не топила, не варила,
На припїчку попїл:
Як я піду з сього села,
Останеть ся сокіл.

Не топила не варила,
На припїчку каша:
Прощавайте, сусідоньки,
Тепер я не ваша!

148.

Ой, куме, куме,
Добра горілка,
Ой пиймо, куме,*)
До понедїлка.
Складемо, куме,
Грошей по сорок,
Випемо, куме,
Ще й у вівторок.
Виженом, куме,
Скот у череду,
Випемо, куме,
Ще й у середу.
Продаймо, куме,
Миски та ложки,
Випемо, куме,
Ще й в четвер трошки.
Продаймо, куме,
Рябу телицю,
Випемо, куме,
Ще й у п'ятницю.
Покиньмо, куме,
Всяку роботу,
Випиймо, куме,
Ще й у суботу.
Надїньмо, куме,
Сорочку білу,
Випиймо, куме,
Ще й у недїлю.
Ой, куме, куме,
Уся родино!
Випиймо, куме,
В добру годину!
Ой, добре випем,
Лихо минеть ся,
Щастя між людьми
Більш зостанеть ся!

*) В кождім верши повтаряти дві
последні стрічки.

Ой, пила, пила,
Шличку згубила,
Прийшла до дому,
Ще й мужа била!

Ой, била, била,
Вигнала з хати:
— „Іди, бісів сину,
Шлички шукати!

Не найдеш шлички,
Не йди до дому,
Бо зроблю шличку
З тебе самого!”

— „Ой, ви сусіди,
Добрії люде!
Найдіть ви шличку,
Могорич буде!

Мірка гороху,
Коробка проса,
Бо сидить миленька
Простоволоса!

149.

Дівка в сніях стояла,
На козака моргала:
— „Ти, козаче, ходи,
Мене вірно люби,
Серце моє, серце моє!”

— „Як до тебе ходити,
Тебе вірно любити?
В тебе батько лихий,
В тебе батько лихий,
Серце моє, серце моє!”

— „Батька дома немає,
Батько в шинку гуляє;
Таки, серце, ходи,
Мене вірно люби,
Серце моє, серце моє!”

— „Як до тебе ходити,
Тебе вірно любити?
В тебе мати лиха,
В тебе мати лиха,
Серце моє, серце моє!”

— „Матір дома немає,
На хрестинах гуляє,
Таки, серце, ходи,
Мене вірно люби,
Серце моє, серце моє!”

— „Як до тебе ходити,
Тебе вірно любити?
В тебе братя лихі,
В тебе братя лихі,
Серце моє, серце моє!”

— „Братів дома немає,
В лісу дрова рубають,
Таки, серце, ходи,
Мене вірно люби,
Серце моє, серце моє!”

— „Як до тебе ходити,
Тебе вірно любити?
В тебе сестри лихі,
В тебе сестри лихі,
Серце моє, серце моє!”

— „Сестер дома немає,
На улиці гуляють,
Таки, серце, ходи,
Мене вірно люби,
Серце моє, серце моє!”

— „Як до тебе ходити,
Тебе вірно любити?
І собаки лихі,
І собаки лихі,
Серце моє, серце моє!”

— „Я собакам ужогу,
Я їм хліба положу,
Таки, серце, ходи,
Мене вірно люби,
Серце моє, серце моє!”

— „Як до тебе ходити,
Тебе вірно любити?
І ворота скриплять,
І ворота скриплять,
Серце моє, серце моє!”

— „Я воротам поражу,
Я їх салом помажу,
Таки, серце, ходи,
Мене вірно люби,
Серце моє, серце моє!”

— „Як до тебе ходити,
Тебе вірно любити?
В тебе коти лихі,
В тебе коти лихі,
Серце моє, серце моє!”

— „А я котам ужогу,
Кусок сала положу,
Таки, серце, ходи,
Мене вірно люби,
Серце моє, серце моє!”

— „Як до тебе ходити,
Тебе вірно любити?
В тебе миші лихі,
В тебе миші лихі,
Серце моє, серце моє!”

— „Коли мишей боїш ся,
На воротах повіш ся!
І згинь, пропади,
А до мене не ходи,
Цур тобі, пек!
Цур тобі, пек!”

150.

Грай, музико, коли граєш,
Коли добрий смичок маєш,
А не граєш — не дури,
Даром гроший не бери!

151.

Ой, там, на ярю
Роздавали дару:
Усім хлопцям по дівчині,
Мені-ж бабу стару!
Я-ж на бабу стару
Нічого не трачу,
Продам бабу стару,
Куплю собі клячу.
Кляча скоро здохне
З неї шкуру зуплю
Продам шкуру, а за гроші
Гарну дівку куплю!

152.

Вари, мамо, вечеряти,
Я піду на грище:
Уже-ж мені наскучило
Пребісиче днище!

153.

Ой, льон, льон, льон,
Конопельочки!
Занадив ся мельник
Та до мельнички:

„Ой, мельничко,
Круподерничко!
Позич мені ступки
Обідрати крупки!”

154.

Казав мені батько,
Щоб я оженив ся,
По досвітках не ходив,
Та й не волочив ся.
А я козак добрий,
Та й не волочу ся,
Де дівчину чую,
Там і заночую!
Поки не женив ся,
Поти й не журив ся,
Ні ложкою, ні мискою,
Ні третьою колискою;
А як оженив ся,
Так і зажурив ся
І ложкою, і мискою,
Ще й третьою колискою.

Як прийшов у хату,
Одно каже: тату!
Друге каже: папи!
Трете каже: спати!
Жінка каже: „не рипай ся,
Не холоди хати:
Бери лучче в руки шапку,
Та тікай із хати!
Та тікай із хати
У поле орати,
А я собі, молоденька
Піду погуляти!”

Гуляла, гуляла,
Поки нагулялась,
Насипала борщу в глечик,
У поле побралась.

Ходила, ходила,
Світоньком нудила,
Та не найшла орача,
До дому прибігла.
Як прийшла до-дому,
Лягла серед долу,
Лягла, лягла, лягла, лягла,
Лягла серед долу!

Лягла серед долу,
Дригає ногою,
Дрига, дрига, дрига, дрига,
Дригає ногою!

155.

Ішла дівка по-над током,
Та й глянула ненароком:
Стоїть козак гарний, бравий,
Ще й волоссем кучерявий.
Пішов козак по-над током,
Накидає чорним оком:
Стоїть дівка гарна, гожа,
Як у саду повна рожа!

156.

Нащо даром женити ся,
Нащо утрачать ся?
Любить мене сусідонька,
Чорноброва Настя.
Кличе мене молодиця:
„Прийди, серце, прийди!
Нема дома чоловіка,
Не бійсь, серце, кривди!
Прийди, прийди, мій козаче,
На одну годину,
Буду тебе цілувати,
Як малу дитину!”

— „Ой, прийшов би, голу-
[бонько,

У твою господу,
Та бою ся спину й ребра
Щоб не ввести в шкоду!
Як би в тебе, мое серце,
Не тин-перелази,
То ходив би я до тебе
На день по три рази!
Як би не ті, моя душко,
Вражі переулки,
Ходив би що дня до тебе
Запалювать люльки!”
Чужі жінки, чорнобривки, —
То мое здоров'я,
Як засяде мужик з цїпом —
Мое безголов'я!

Закликала сусідонька
До своєї хати,
Поставила стороженьку —
Мужа виглядати.
Добра була стороженька,
Дала мені знати:
„Швидче, швидче, гарний хлоп-
Тїкай ти із хати!” [че,

А я бравий козак був,
Та й сам догадав ся;
Вискочив я мерщій з хати
Та в лопух сховав ся!
Прибіг мужик до лопуху,
Став скрізь оглядати,
Та став мої козацькї
Слїди пізнавати!

— „Чи не той се козаченько
Що по ночах ходить?
Що дівчат та молодиць
Із розуму зводить?”

Було-б мені отам лихо,
Як би попавсь в руки:

І по спині, і по ребрах
Дав би мужик дрюка!

Та я хоробрий був козак,
Доброї повадки:
Вискочив я з лопухів,
Подавсь без оглядки!

Як став лізти через тинь,
Через перелази,

Луснув мене мужик цїпом
Аж чотири рази!

Ох здаєть ся не болить,
Та ніяк ходити;
Ох буду я тепер знать,
Як чужих любити!

157.

І хлїб на столі,
Горілочка лєть ся,
Як випю я чарку — дві, —
Все лихо минєть ся!

158.

Час до дому, час,
Час і пора! (2 рази).
Буде мене мій муж бити,
Та нікому боронити,
Час, до дому, час,
Час, час, час,
Час до дому, час!
До дому іду,
Як риба пливу, (2 рази).
А за мною молодю.
Сім кіп хлопців чередю
В цимбалоньки тнуть,
Тнуть, тнуть, тнуть,
В цимбалоньки тнуть!

162.

Пристань, пристань
До вербунки,
Будеш їсти
З маслом булки;
Будеш їсти,
Будеш пити,
Довбенькою
Воши бити!

163.

Ти пеш, мене беш,
Сам не знаєш, за що!
Ходім ми до попа:
Котре з нас ледащо?

164.

Гриць мене, моя мати,
Гриць мене полюбив,
Гриць мені, моя мати,
Черевички купив!
Купив мені черевички
За цілого пятака,
Щоб я з рана до вечера
Вибивала гопака!
Очеретом качки гнала,
Спотикнулась та й упала,
За те мене мати била,
Щоб я хлопців не любила,
А я-ж хлопців не любила,
Тільки Петра та Данила,
Грицька, Хведька та Івана,
Марка, Стецька та Романа;
І Ігната, та Уласа,
Що танцює у три баса,
За Трохима-ж під кінець
Побив мене пан-отець!

165.

Сім день молотила,
Сім кіп заробила,
Сама собі дивувала,
Що з козаком прогуляла.
Не жаль мені моїх грошей,
Бо козак дуже хоросий,
Хоч три копи істратила,
Так козака принадила.

„Ой, ти, мужу мій!
Одчиняй же двір! (2 рази).
Де твоя милесенька
Не твереза, п'янесенька,
Чи будеш їй рад,
Рад, рад, рад,
Чи будеш їй рад?”

— „Чом же я не рад,
Тиж мій виноград! (2 рази)
Лягай, лягай та проспий ся,
А устанеш — похмели ся,
То все буде в лад,
Лад, лад, лад,
То все буде в лад!”

Комарі гудуть,
Спати не дають; (2 рази).
Ой уткну я головоньку
У ячмінну соломоньку,
Нехай ніжки тнуть,
Тнуть, тнуть, тнуть,
Нехай ніжки тнуть!
В соломі лежу,
На хлопців гляжу; (2 рази)
І киваю, і моргаю,
К собі хлопців закликаю,
Що я лежу тут,
Тут, тут, тут,
Що я лежу тут!

159.

А я тобі того дам,
Що ти з роду не видав:
Зеленого чоснику, —
Прийде тобі до смаку!

160.

У нас дівка така є,
Що горілочки не пє:
Вона трошки хлєснула,
Під бочкою заснула!

161.

Молодая молодице,
Випєм вдвох горілки;
Ти не маєш чоловіка,
Я не маю жінки!

Дуб, дуб зелененький,
Козаченько молоденький!
Як козака не любить,
Коли із ним добре жить!
В його шабля, в його уси,
Дуже мені приглянув ся,
В його очі чорненькі,
В його лице біленьке;
Він чистенько оголив ся
І в жупан свій нарядив ся;
Блистять гудзи у кунтуша,
Козаченько, моя душа!
Козак гарний, козак милий,
Піду із ним до могили,
Там травиця зелененька,
Буду я зним щасливенька!

166.

Гей, ну, хлопці, до зброї,
На герць погуляти,
Слави залучати!
А чи пан, чи пропав,*)
Други, не вмирати.
Гей, нуте, до зброї!
Нам допоможе святий Юрій,
Козакам на славу,
Турка звоювати.
А чи пан, чи пропав,
Други, не вмирати,
Гей, нуте, до зброї!
Гей, ну, хлопці, одностойно
Візьмемось за зброю,
Братів визволяти!
А чи пан, чи пропав,
Други, не вмирати,
Гей, нуте, до зброї!
Гукнем разом з гаківниць,
Та вдарим в гармати,
Блиснемо шаблями!
А чи пан, чи пропав,
Други, не вмирати,
Гей, нуте, до зброї!
Вдарим на Татарів-Турків,
Ворогів-поганців,
Щоб не повставали!
А чи пан, чи пропав,
Други, не вмирати,
Гей, нуте, до зброї!

*) Затяті стрічки повтаряти 2 рази.

167.

Ой, грай, та до ладу,
А я в батька штани вкраду;
Не кому-ж я, — тобі дам,
Щоб до-ладу мені грав!

168.

Ішов Гриць з вечерниць,
Та впав у помій!
Як би дівки не витягли,
Були-б зіли свині!

169.

Пішов би я танцювати,
Так чоботи пранцювати,
А батькові луччі —
Погубив онучі!

170.

Кожух білий,
Ковнір чорний,
Славний хлопець,
Ще й моторний!
Славний хлопець
На натуру,
Добре грає
На бандуру!

171.

Гой, гоя, гоя!
Що зо мною, що я?
Полюбила козака, —
Не маю покоя.
Я його боялась...
Що-ж опісля сталося?
На улиці повстрічалась,
Та й поцілувалась!
А мати уздріла...
Яке тобі діло?!
Віддавайте заміж,
Коли надоїла!

172.

Од Києва до Лубень
Насіяла конопель!
Дам лиха закаблукам,
Дам лиха закаблам,
Достанеть ся й передам,
Достанеть ся й передам!
Од Харкова до Хорола
Черевички попорола!
Дам лиха закаблукам...
Запряжу я півня в сани
Та поїду до Оксани!
Дам лиха закаблукам...
Запряжу я козу в віз
Та поїду по рогіз!
Дам лиха закаблукам...
Запряжу я бугая,
Куда люди, туда й я!
Дам лиха закаблукам...
Запряжу я другого:
Сідай, жінко, небого!
Дам лиха закаблукам...

173.

Як би дядько пропав,
Я-б Титяну узяв;
Як би дядько сказивсь,
Я-б на дядині женивсь!
Жаль мені Титяни!
Жаль мені на неї!
Що витоптав черевики
Все ходячи до неї!
Дядина жито брала,
Дядина й осоку,
Дядина ночувала
З племенником на току!
Жаль мені Титяни!
Жаль мені на неї!
Що витоптав черевики
Все ходячи до неї!

174.

Як ти в мене ночував,
То з полу ввірвав ся, —
Ти високий та дурний:
Чом ти не держав ся?

175.

Прийди, прийди в понеділок,
Мати піде по барвінок.
Матері нема дома,
Тепер мені своя воля!
Ти-ж мене підманула,
Ти-ж мене підвела,
Ти-ж мене молодого
Із розуму ізвела!

Прийди, прийди у вівторок,
Поцілую разів сорок.
Матері нема дома,...

Прийди, прийди у середу,
Мати піде у череду.
Матері нема дома,...

Прийди, прийди у четвер,
Не так буде, як тепер!
Матері нема дома,...

Прийди, прийди у п'ятницю,
Мати піде по ягницю.
Матері нема дома,...

Прийди, прийди у суботу,
Мати піде на роботу.
Матері нема дома,...

Прийди, прийди у неділю,
Мати піде на весілля.
Матері нема дома,
Тепер мені своя воля!
Ти-ж мене підманула,
Ти-ж мене підвела,
Ти-ж мені молодому
Вечеряти не дала!

А хоч дала вечеряти,
Та не дала ложки,
Насипала в черепок,
Як собаці, трошки!
Ти-ж мене підманула,
Ти-ж мене підвела,
Ти-ж мене молодого
Із розума ізвела!

176.

Не дивуйте ся, дівчата,
Що я обідрав ся,
Бо мій батько робив добре,
А я в його вдавав ся!

Не дивуйтеся, дівчата,
Що я такий вдався:
Мого батька повісили,
А я — одірвав ся!

177.

— „Ой, мамо, мамо,
Москаль у хаті,
Жартує, пустує,*
Не дає спати!”

— „Ой, доню, доню,
Не будь дурною!
Бий того москаля
Та кочергою!”

— „Ой, мамо, мамо,
Москаль багатий,
Чорнявий, пригожий,
Ще й не жонатий!”

Ще довго мати
Дочку навчала,
А донька матері
Та й не слухала.

Не чула матері,
Не прислухалась,
Лежала з москалем
Та цілувалась!...

Поїхав москаль
В похід до бою,
Зісталась дівчина
Вік сиротою!

178.

Танцювала риба з раком,
А петрушка з пустернаком,
А цибуля з чосником,
А дівчина з козаком.
Дівчинонька дивується,
Як хороше танцюєть ся!

179.

Ой, під вишенькою,
Під черешенькою,
Стояв старий з молодою,*
Як із ягодою.

*) В кождім верши повтаряти дві
останні стрічки.

І просила ся,
І молила ся:
— „Пустим мене, старий дід
На улицю погулять”.

— „Ой я сам не піду
І тебе не пущу;
Хочеш мене старенького
Покинути на біду.

Ой, не кидай мене,
Серденько моє,
На чужій стороні,
При лихій годині!

Куплю тобі хатку
Та ще й сіножатку,
І старок, і млинок,
І вишневецький садок”.

— „Не хочу я хатки,
Ні тій сіножатки,
Ні ставка, ні млинка,
Ні вишневого садка!

Бо ставок ізбіжить,
А млинок ізгорить,
А вишневецький садок
Не уродить ягідок!

Ой, ти старий дідуга,
Ізгнув ся, як дуга,
А я молоденька,
Гуляти раденька!

Ой, ізгиньте, пропадіть
Ви, старії кости!
Не сушіть, не крушіть
Моєї молодости!”

180.

Брате, брате рожоний!
Поміняймо на жони:
Твоя крива, без бока,
Моя сліпа, без ока!

181.

По дорозі рак, рак,
Нехай буде так, так!
Як би такі молодіці
Посіяли мак, мак!
Дам лиха закаблукам,
Закаблукам лиха дам,
Достанеть ся й передам!

А вже-ж тії закаблуки
Наробили лиха, муки...
Дам лиха закаблукам,
Дам лиха закаблам,
Достанеть ся й передам!

182.

У горах
В чотирьох
У ночі ходила;
У ночі
Ходячи
Намисто згубила!

183.

Ой за гаєм-гаєм,
Гаєм зелененьким,
Там орала дівчинонька*
Воликом чорненьким!
Орала, орала, —
Не вміла гукати,
Та наняла козаченька
На скрипочку грати.
Козаченько грає,
Бровами моргає;
„Кати його батька знає
На що він моргає!
Чи на мої воли,
А чи на корови,
Чи на моє біле личко,
Чи на чорні брови?
Воли та корови
Усі поздыхають, —
Біле личко, чорні брови
По-вік не злиняють!”
— „Чорні брови маю,
Та й не ожению ся,
Ой піду-ж я до річєньки
З жалю утоплю ся!”
— „Не топись, козаче,
Бо душу загубиш,
Ходім, серце, повинчаймось,
Коли вірно любиш!”
Пішли вінчати ся,
Нема попа дома:
„Чи твоє нещастя,
Чи моя недоля?”

*) В кождім верши повтаряти дві
останні стрічки.

Як твоє нещастя,
Нехай тобі трясця!
Як моя недоля, —
Буду сидіть дома!

184.

Ой, не, гуде вся вулиця,
До кобзаря всяк тулить ся;
Кобзар пісень вишукує,
Та голосно вигукує:
„Гей, парубки, дівчатонька,
Отсе вам вся порадонька!
Я співами й музикою
Все горе вам розмикаю!
Ой гра кобзар, не журить ся,
А дід Петро знай хмурить ся,
Бо тих пісень про кралечку
Не любить дід ще з малечку!
В школі вчив він указники,
Де писано, що в празники,
Не можна, бач, під хатами
Водить танки з дівчатами.
Ой, гра кобзар, триндикає,
А дід Петро викликає:
— „Кобзарю, цить з музикою,
Бо чуб тобі обсмикаю!
Нехай народ послухає,
Та правдоньки понюхає,
Як я скажу з писанія
Про бісовські плясанія”.
Почав дідусь розказувать,
Та ще й листи показувать,
Що буцім він для пам'яті,
Списав колись із грамоти.
Стоїть Петро, розказує,
Та мов квачем розмазує,
А парубок русявецький,
Молоденький та жвавецький
Край діда став та й дивить
[ся —
Та й кривить ся, та й кривить
[ся...
От-от би вже й розрюмав ся...
А далі мов роздумав ся:
Вхопив листи пописані
Та й лясь Петра по лисині!
„Отсе тобі, дідусеньку,
Та за мою Марусеньку!
Щоб не втішав сопілкою,
Не частував горілкою!

185.

Ой, куди-ж ти, чумаче, мандруеш,
Кому мене, серце, даруеш?
Гей, ти чумаче, небоже,
Чом ти не робиш, як гоже?
Серце, чумаче голубче!
Чом ти не робиш, як лучче?

Люди їдуть у поле орати,
Ми-ж з тобою у коршму гуляти.
Гей, ти чумаче, небоже,...

Та вже люди в поли поорали,
Ми-ж з тобою в коршмі прогуляли.
Гей, ти чумаче, небоже,...

Та вже люди конопельки сіють,
Наші стоять, у мішечку пріють.
Гей, ти чумаче, небоже,...

Та вже люди конопельки мочать,
Наші свині по двору волочать.
Гей, ти чумаче, небоже,...

Усі люди уже возять по токам,
Ми-ж з тобою, серденько, по шинкам!
Гей, ти чумаче, небоже,...

Уже люди молотять цїпами,
Ми-ж з тобою, серденько, ногами.
Гей, ти чумаче, небоже,...

Люди возять уже з хлїбом мішки,
А ми ходим, серденько, пішки.
Гей, ти чумаче, небоже,...

186.

Сидить дїд на печи, на печи,
А баба на припїчку, та не снідаючи.
— „Бабко моя, щебетушечко!
Чом ти не снідаєш, моя душечко?“
— „Чорт би тебе взяв з твоїм сніданем!
Бив ти мене, волочив ти мене, —
Серце, дїдусю, не навчив ти мене!“

* * *

Сидить дїд на печи, на печи,
А баба на припїчку, не обїдаючи.
— „Бабко моя, щебетушечко!
Чом не обїдаєш, моя душечко?“
— „Чорт би тебе взяв з твоїм обїдом!
Бив ти мене, волочив ти мене, —
Серце, дїдусю, не навчив ти мене!“

* * *

Сидить дїд на печи, на печи,
А баба на припїчку, не вечеряючи.
— „Бабко моя, щебетушечко!
Чом не вечеряєш, моя душечко?“
— „Чорт би тебе взяв із вечерею!
Бив ти мене, волочив ти мене, —
Серце, дїдусю, не навчив ти мене!“

187.

Хоч у мене мужичок з кулачок,
А я таки мужикова жінка;
Я за нього захилюсь, затулюсь,
Та нікого й не боюсь, не боюсь!
Ой, до мене та купець підсилавсь,
І любови добивавсь, добивавсь;
А я купця любити не стала,
Його трясця напала, напала!
„Молодице, чия ти, чия ти?
Пусти мене до хати, до хати!“
— „Піди к чорту, убирайсь, убирайсь!
Коло воріт не шатайсь, не шатайсь!“

188.

А хто любить гарбуз, гарбуз,
А я люблю диню;
А хто любить господаря,
А я господиню.
Гоп чук, чумандра,
Чумандриха молода!
Наварила буряка,*
Накормила козака!
А хто любить губи, губи,
А я печериці,
А хто любить тільки дївок,
А я — молодиці!
Гоп чук, чумандра,
Чумандриха молода!
Наварила буряка,
Накормила козака!
Хотів Грицько ожениць ся,
Та що йому з того?
Бо не стає десять грошей
До пів-золотого!
Гоп чук, чумандра,
Чумандриха молода!
Наварила буряка,
Накормила козака!

*) В затятих вершах повтаряти дві
останні стрічки.

Ой, чук, поберем ся,
Будем панувати!
Ой, ти будеш свині пасти,
А я — заганяти.
Гоп чук, чумандра,
Чумандриха молода!
Наварила буряка,
Накормила козака!
Ожени ся, не жури ся,
Піде тобі рукою:
Жінка піде за борщем,
А ти — за мукою!
Гоп чук, чумандра,
Чумандриха молода!
Наварила буряка,
Накормила козака!
Недавно я оженив ся,
Буде рік в Петрівку;
Ой заберу дітий в торбу,
Піду у мандрівку.
Гоп чук, чумандра,
Чумандриха молода!
Наварила буряка,
Накормила козака!
Та вийду я на село,
Та стану на горбі,
Огляну ся назад себе, —
Чи всі діти в торбі?

Гоп чук, чумандра,
Чумандриха молода!
Наварила буряка,
Накормила козака!

189.

Раз я в волости судив ся
З нашим сельським облакатом.
Катом, катом, катом, катом...
З нашим сельським облака-
[том.
Нас судили судді вбрані
В сукні й чоботи сапані.
П'яні, п'яні, п'яні, п'яні...
В сукні й чоботи сапані.
Вони совісти й закону,
Як скрізь водить ся служили.

Жили, жили, жили, жили...
Як скрізь водить ся, служили.
Дуже довго клопотались,
Поки діло розібрали,
Брали, брали, брали, брали...
Поки діло розібрали.
Потім, добре розібравши,
По закону все зробили.
Били, били, били, били...
По закону все зробили.
І заставили у ноги
Уклонитись облакату.
Кату, кату, кату, кату...
Уклонитись облакату.
Тягли діло, гріх брехати,
Довго, ну а помирили.
Рили, рили, рили, рили...
Довго, ну а помирили!

190.

Всякому городу нрав і права;
Всяка ім'є свій ум голова.
Всякого прихоти водять за ніс,
Всякого манить к наживі свій біс!
Лев роздирає там вовка в куски;
Тут же вовк цапа скубе за виски,
Цап у городі капусту пиє;
Всякий з другого — бере за своє!
Всякий, хто вище, той низшого — гне;
Дужий безсильного давить і жме.
Бідний багатого — певний слуга,
Корчить ся, гнеть ся пред ним, як дуга.
Всяк, хто не маже, той дуже скрипить;
Хто не лукавить, то ззаду сидить.
Всякого рот — дере ложка суха:
Хто-ж є на світі, щоб був без гріха?!

191.

Десь далеко, кажуть люди,
Є країна пишна, гърда,
Каждий там живе щасливо
Держиморда, держиморда...
В тій країні люблять волю,
Всяк її шука по змозі,
І про неї розмовляють
У острої, у острої...
Там усяк говорить правду
Непідкупними устами,

Там за правду щира дяка
Батогами, батогами...
Там уряд блюдить закони,
Дба про всіх, немов про рід-
[них,
За провинність же карає
Тільки бідних, тільки бідних...
Там тверезість процвітає,
Бо вина немає й духу.
Всі там пють самую воду
Та сивуху, та сивуху...

192.

Спить жінка та й не чує,
Що мужик її мандрує.
Спи, жінко, спи!
Я тим часом одягну ся,
Та у шинок заберу ся,
А ти, жінко, спи!
Хоч немає ні алтина,
Одвічати-ме свитина,
А ти, жінко, спи!
Як заставлю я свитину,
То і випю четвертину,
А ти, жінко, спи!
О, та мудра-ж і сивуха!
А ти, жіночко, псяюха.
Спи, кріпко спи!
Як у волю я наплю ся,
Чорта й жінки не бою ся, —
Нехай вона спить!

193.

Ой, оддала мене мати заміж,
Дала мені постіль білу зараз;
Дала мені й корову рябеньку,
Дала мені й дійницю новеньку.
До корови треба рано встати,
А я люблю до снідання спати.
Як оддам я сусідоньці дранку,
Нехай доїть коровочку зранку.
Як вирву я хлудину дубову,
Та пожену в долину корову; —
Як пригнала в долину корову,
Сама лягла спати під горою.
Проснула ся, щось гуде та грає,
А моєї корови немає.
Я-ж думала, що музики грають,
Аж то вовки корову тягають!...
Ой здорові, діточки, із постом!
Ззіли вовки корову із хвостом!

194.

„Ой куди-ж ти їдеш, Явтуше?
Ой куди-ж ти їдеш, мій друже?“
— „Не скажу!“
— „Та як що-ж твоя добра ласка,
То й скажеш!“
— „На ярмарок!“
— „А чи ти візьмеш і мене, Явтуше?
А чи візьмеш і мене, мій друже?“
— „Не хочу!“
— „Та як що-ж твоя добра ласка,
То й схочеш!“
— „Сідай отут скраечку!“
— „Ой обніму тебе, Явтуше,
Ой обніму тебе, мій друже!“
— „Не хочу!“
— „Та як що-ж твоя добра ласка,
То й схочеш!“
— „Обніми та гляди не задави!“
— „Ой, пригорнись до тебе, Явтуше,
Ой пригорнись до тебе, мій друже!“
— „Не хочу!“
— „Та як що-ж твоя добра ласка,
То й схочеш!“
— „Пригорнись та не звали!“
— „Ой поцілую тебе, Явтуше,
Ой поцілую тебе, мій друже!“
— „Не хочу!“

— „Та як що-ж твоя добра ласка,
То й схочеш!”
— „Поцілуй, та гляди не вкуси!”
— „А що-ж ти купиш, Явтуше?
А що-ж ти купиш, мій друже?
— „Не скажу!”
— „Та як що-ж твоя добра ласка,
То й скажеш!”
— „Мішок груш!”
— „А чи даси і мені, Явтуше?
А чи даси і мені, мій друже?
— „Та не дам!”
— „Та як що-ж твоя добра ласка,
То й даси!”
— „Дам одну та й ту гнилу!”
— „Цур тобі, пек, з твоїми грушами!
А я піду погуляю з другими!”
— „Тю, дурна! Вернись!
Увесь мішок оддам!”

195.

— „Добрий вечір, дівчино! Куди йдеш?
Скажи мені правдоньку, де живеш?”
— „Чи то-б же я розуму не мала,
Щоб я тобі правдоньку сказала?”
— „Добрий вечір, дівчино! Чия ти?
Чи вийдеш ти на вулицю гуляти?”
— „Не питай ся, козаченьку, чия я:
Як вийдеш ти на вулицю, вийду й я”.
— „Дівчинонько, серденько, куди йдеш?”
Скажи таки правдоньку, де живеш?”
— „Отам моя хатонька край води,
З високого дерева лободи;
Я-ж до хати сінечки приплету,
З високого дерева, з черету”.
— „Тепер же я догадав ся, чия ти!
Прийду тепер вечером гуляти!”
Прийшов козак до дівчини вечерком,
Став просить ся у дівчини під вікном:
— „Ой відчини, дівчино, відчини!
Сама собі славоньки не чини”.
— „Ой не буду, козаченьку, відчинять,
Ой не буду тебе в хату пускати!
Шкода тее, голубе, затівать,
Бо ти будеш ніченьку ночувать”.
— „Ой, не буду, дівчино, не буду,
Ой, не буду, серденько, не буду,
Та я-ж тебе, галочко, не звезду,
Пожартую трошечки, та й піду”.
Жартувала дівчина до зорі,
Поки стало виднесенько на дворі.

— „Ой, устай, козаченьку, та тікай,
Та на мене славоньки не пускай.
Ой іди, козаченьку, до дому,
Та не хвались, серденько, нікому,
Що ти в мене ніченьку ночував,
Що ти мене, серденько, покохав!”

196.

до милого ходила,
Черевички я купила.
Черевички з підківками,
А й натерпілась я з вами!
Чорнобрива й білолиця,
Як прийду, було, до Гриця,
Черевички тільки рипнуть, —
Вже у його й двері скрипнуть!
Ін ті двері відчиняє,
На мене поглядає.
Черевички з підківками,
А й натерпілась я з вами!
Як іти, було, зберу ся,
Все немов чогось бою ся;
А моя тим часом мати
Почина мені казати:
„Доню, доню, в темні нічки
напастиш ти черевички!”
Мати правдоньку казала:
Черевички я стоптала
Вже-ж у їх не стало рипу,
А у Гриця в дверях скрипу...
Що-ж подіяло ся з вами,
Черевички з підківками?
Оки ви були новенькі,
ув до мене й Гриць любенький;
того-ж часу, як стоптались,
ось-то інше з Грицем сталось!
Черевички невеличкі,
Ви стоптались в темні нічки
Та і все стопталось з вами,
Черевички з підківками!

197.

й, дайте мені гитару,
заграю пісень з пару,
Гей, гей, гей гей!
Я заграю пісень з пару!

Здумаю старовину,
Візьму і рукою махну!
Гей, гей, гей гей!
Візьму й рукою махну!
Колись жили предки славні,
Занимали степи й плавні.
Гей, гей, гей гей!
Занимали степи й плавні!
Тепер плавні покосили,
Степ на шматки поділили.
Гей, гей, гей гей!
Степ на шматки поділили!
Як його тепер нам жить,
Ніде скотинки плодить!
Гей, гей, гей гей!
Ніде скотинки плодить!
Ніде сіять, ні орать,
Хоч з голоду помирать.
Гей, гей, гей гей!
Хоч з голоду помирать!
Батьки і азів не знали,
Та багато гроший мали.
Гей, гей, гей гей!
Та багато гроший мали!
А ми хоч і ази знаєм,
Нічого в себе не маєм.
Гей, гей, гей гей!
Нічого в себе не маєм!
Батьки були не письменні,
Та гроші мали в кишені.
Гей, гей, гей гей!
Та гроші мали в кишені!
А ми стали і письменні,
Та гроший немає й жмені!
Гей, гей, гей гей!
Та гроший немає й жмені!

198.

Пссіяла руту-мяту над водою,
Та й виросла рута-мята з лободою.
Ой виросла рута-мята з лободою,
Та хто-ж мою руту-мяту та й прополе?
Ой хтс-ж мою руту-мяту та прополе,
То той мене до серденька та й пригорне!
Обізвав ся старий дід з бородою:
— „Ой я-ж твою руту-мяту та й прополю!”
— „Ой цур тобі, старий діду, з бородою!
Нехай лучче рута-мята з лободою!

199.

Та спасибі батькові,
Та спасибі матері,
Що нас добули!
Як нас добували,
Жито розсипали
У ночі на печі!

200.

Ой, випиймо, родину,
Щоб житечко родило,
І житечко, і овес*)
Та й зібрав ся рід увесь!
Ой випила, похилила,
Сама себе похвалила,
Що я панського роду,
Пю горілочку, як воду.
Випий, випий та й постав,
Щоб мій милий не застав,
Бо як з чаркою застане,
Четвертину ще поставе!

201.

Ой, гоп, заходивсь,
Зробив хату, оженивсь,
І піч затопив,
І вечерять наварив!

202.

Ой, дівчино-замороко,
Не йди заміж сього року,
Бо тепер бач такий рік —
Буде бити чоловік!

*) В кождім верши повтаряти дві
последні стрічки.

203.

І ти тут,
І я тут.
А хто у нас дома?
А хто у нас
Порубає
Солому на дрова?

204.

Злетів медвідь на сідало.
Крикнув: ку-ку-рі-ку!
Не покидай мене, мила,
Від лині й до-віку!

205.

Там де Ятнір круто веть ся,
Де по камінях біжить,
Там дівчина, а як зветь ся,
Козак знає, та мовчить.
„Дурно, дівко, квіти сіеш:
Вони тобі не зійдуть;
Дурно батька, матір просиш
Бо за мене не-дадуть!
Ти, дівчинонько, щаслива,
І богата, і вродлива,
В тебе батько, мати є;
Дід багатий, хата гарна,
А що в хаті — все твоє;
А я — козак сиротина:
Лютька, шапка — вся родина
Сірий коник —
То-ж мій брат,
Степ широкий —
То-ж мій сват!”
Козак зроду не знав пана,
Він родив ся на степах,

Птахом став із чоловіка,
Бо ріс в кінських стременах.
Коню сивий, коню милий,
Коню, коню, де-ж той час,
Як з тобою турків били,
Як усюди знали нас?
Як Січ нашу зруйнували
З-за Дніпровських порогів,
Як на чайках забігали
Наших лютих ворогів?

206.

Грицю, Грицю, до роботи!
В Гриця порвані чоботи.
Грицю, Грицю, до телят!
В Гриця ноженки болять.
Грицю, Грицю, молотить!
Гриць не здужає робить.
Грицю, Грицю, врубай дров!
А Гриць щось нездоров.
Грицю, Грицю, роби хліб!
А Гриць: кахи! Щось охріп!
Грицю, Грицю, до Марусі!
Зараз, зараз, уберу ся!
Грицю, чи хочеш женить ся?
— Не можу одговорить ся!
Грицю, Грицю, кого взять?
— Краще Галі не зиськать!
— „Ой, Галочко, серце моє!
А чи підеш ти за мене?”
— „Гидкий, бридкий, не люблю
І за тебе не піду!”

207.

І реве, і гуде,
Дрібний дощик іде,
Молоденька дівчинонька*)
В сад гуляти іде.
Мати доньку не пускає,
Просить доньку, вговоряє:
„На дворі лиха година,
Куди йдеш, моя дитино?”
— „Як сьогодні не піду,
То до завтра я умру,
Треба мені погуляти,
Свою тугу розігнати”.

*) В кождім верши повтаряти дві
последні стрічки.

Мати доньку не пускає,

Мати каже: замовчи!
Донька каже: не сичи!
Як собаки ті зчепились,
Нізавіщо попобились!
Я між ними замішавсь,
Та й від себе відцуравсь:
Пошкрябали, попобили,
Під очима підсинили!
Бодай тебе чорти взяли,
З твоїми бабами!
Пошкрябали мені пику,
Погризли зубами!

208.

Ой, чук, баранчук,
На городі гичка,
Любять мене паничі,
Що я невеличка!

209.

А в долині очерет,
Та нікому жати, —
Усі дівки пранцюваті,
Ні з ким ночувати!

210.

У перетику ходила
По горіхи,
Мирошника полюбила
Для потіхи.
Мельник меле, шеретує,
Обернеть ся, поцілує —
Для потіхи!
У перетику ходила
По опеньки,
Лимаренка полюбила,
Молоденька.
Лимар кичку зашиває,
Мене горне, обнимає —
Молоденьку!
У перетику ходила
Я по дрова,
Та бондаря полюбила,
Чорноброва.
Бондар відра набиває,
Мене горне, пригортає —
Чорноброву!
Коли хочеш добре знати,
Моя мати,

Кого будеш попереду
Зятем звати —
Усіх, усіх, моя мати,
У неділеньку зятями
Будеш звати!

211.

Два медведі,
Два медведі
Горох молотили;
Два півники,
Два півники
До млина носили;
Козел меле,
Козел меле,
Коза насипає,
А маленьке
Козинятко
Ковші одбирає.
А горобчик,
Гарний хлопчик,
На скрипочку грає,
Горобчиха,
Гарна птичка,
Хату замітає;
А ворони,
Гарні жони,
Пішли танцювати;
Злетів крюк,
Схвачив дрюк —
Пішов підганяти!

212.

Гей, не дикуйте,
Добрії люди,
Що на Україні так стало:
Там за Дашевим,
Під Сорокою,
Богацько Ляхів пропало!
Гей, Перебийніс,
Просить немного,
Сімсот козаків з собою;
Рубає мечем
Голови з плечей,
А решту топить водою!
Ой, пийте, Ляхи,
Води-калюжі,
Та води болотянїї,
А що пивали
На тій Україні

Вина та меди ситїї.
Дивують панки,
Вражїї синки,
Що козаченьки вживають
Вживають вони
Щуку-рибаху
Ще й соломаху з водою!
Ой, чи бач, Ляше,
Що наш Хмельницький
На жовтім піску підбив ся?
Від нас козаків,
Від нас юнаків
Нї один Ляшок не вкрив ся!
Ой, чи бач, Ляше,
Як козак пляше
На сивім кони гуляє:
З мушкега гряне,
Аж серце вяне,
А Лях від жаху вмирає,
Ой, чи бач, Ляше,
Що по Случ наше,
По Костяную могилу.
Як не схотїли —
Забунгували
Та й утерїли Україну.
Ой, та зависли,
Ляшки зависли,
Як чорна хмара на Вислї;
Не пустимо ми
Ляхви із Польци
Поки нашої жизнї.
Гей, ну, козаки,
Гей та у скоки,
Та заберемо ся в боки:
Загнали Ляшків
Геть аж за Вислу,
Не вернуть ся і в три роки!

213.

„Ой, ти знав, нащо брав
Мене невеличку,
Мене батько так кохав,
Як перепеличку!
Ой, ти знав, нащо брав
Мене недорослу,
Мене мати годувала,
Як свиню поросну!
Ой, ти знав, нащо брав,
Я-ж тобі нерівня,
Бо ти вражий чорнотроп,
А я — бондарівна!

Ой, ти знав, нащо брав,
Я не вмїю жати,
Напни менї холодок,
Я буду лежати!

ти знав, нащо брав,
вмїю й косити,
не стане свого хлїба,
сим попросити!”

— „Годї, жінко, буркотать,
Годї докоряти,
Бери серп та йди в степ
Пшениченьку жати!”

„Ой не жала я у батька,
буду й у тебе!”
ватила вона серп,
нула від себе.

Чоловік заїріг воли,
Став жінку сажати:
„Поїдемо ми у степ
Пшениченьку жати”.

чи жала, чи не жала,
усе казилась:
ери воли, запрягай,
дуже втомилась!

Та поїдемо до дому
Та будем гуляти,
Зварим борщу, галушок,
Та ляжемо спати” ..

зимою у степу,
и битїй дорозї,
оржав жінку чоловік
у на морозї.

Стоїть, стукає зубами
І уся трясеть ся,
Просить свого чоловіка
І дуже клянеть ся.

ого сидиш, чого дмеш ся,
кожух чом не вдягнеш ся!”
„Бодай з тебе вийшов дух,
у мене був кожух!”

— „Чого сидиш, ізгорилась,
Моя-ж ти губата?
Зїла десять паляниць
Та й стала горбата!

о сидиш, надула ся,
а в чоботи не вбула ся?”
„Як же менї не дуги ся,
т-ма в віщо обути ся!”

„Куди йдеш, куди йдеш
Чоловіченьку?”
— „До куми, до куми
На всю ніченьку!

Бо не хочв вже я
Жити із тобою”...
— „Бодай же вас чорт узяв
У місті з кумою!”

„Куди йдеш, куди йдеш,
Куди шкандибаєш?”
— „На залїоти. слїпий чорт,
Нащо ти питаєш?”

214.

Ой, чи так, чи не так,
Уродив ся пустернак,
А петрушку
Криши в юшку,
Буде смак, буде смак!
Ой, так, таки-так,
Оженив ся козак:
Кинув хату
І кімнату
Та й потяг у байрак!

215.

Ой, я дївчина Полтавка,
А зовуть мене Наталка —
Дївка проста, некрасива,*)
З добрим серцем не списива.

Коло мене хлопці вють ся,
І за мене часом бють ся:
А я люблю Петра дуже, —
До других менї байдуже!

Мої подруги пустують
І зо всякими жартують,
А я без Петра скучаю
І веселости не маю!

Я з Петром моїм щаслива,
І весела, і жартлива:
Я Петра люблю душею, —
Він один владїє нею.

*) В кожнім верши повтаряти дві
остатні стрічки.

216.

Сидить москаль на прилавці,
Прищуривши очи,
Так і видно, що він бідний
Вареників хоче.

Хоче москаль вареників,
Не вміє казати,
Бо не знає по нашому
Як їх називати.

„Хозяюшка, голубушка! —
Став він говорити:
„Свари-ка мнѣ вон энтово”...
— „Та чого-ж зварити?”

— „Вон энтово, как биш его
У вас называют?...
Знаеш, етак: сир да масло
В тѣсто накладывают...”
— „Та Господь вас розуміє!
Ви люде учені...
Сиром тѣсто напихають —
Пироги печені”.

— „Не пірог это, хозяйка!
Экая досада!...
Знаеш, етак сир да масло,
Да сметанки надо”.
Молодиця добре знає
Чого москаль хоче,
Так дожида барабана,
Поки затуркоче.

Як зачула барабана, —
Слава Тобі, Боже! —
Тоді каже москалеви:
„Вареників може?”
Як підскоче москаль з лави,
Та ніколи ждати:
„Лавреников, лавреников” —
Та й утік із хати!

217.

Ой, дівчино, небого,
Люби мене голого;
Бо я хати не маю,
Женити ся думаю!”

— „Ой, гультаю, гультаю!
Та я-ж тебе питаю:
Нащо-ж мене сватаєш,
Коли хати не маєш?”

— „Ходім, сердце, в чужую
Поки свою збудую:
Зроблю тобі хатину
З рожевого цвітину”.

— „Збудуй хату з лобі
Та в чужую не веди, —
Чужа хата такая,
Як свекруха лихая!”

218.

Трусите ся, рубці,
Ливуйте ся молодці:
Хоч сорочки не маю,
А женить ся думаю!

219.

Сидить козак на терну,
Та й штани латає;
Терен його ззаду коле,
А він його лає!

220.

Ой, дівчино, дівчинонько
На що ти подобна?
Оченята, як горшата,
Голова — як довбня!

221.

Як була я ще маленька,
Ростом невеличка,
Мене мати називала:
„Моя паляничка”.

Було гулять не хочеть ся
Вона-ж посилає,
Тепер прошусь, як не пла
Вона не пускає.
Сама сього я не знаю,
Нікого й спитати:
Чому тепер не пускає
Мене гулять мати?

222.

Кулик чаечку любив,
Та до чайки він ходив;
Кулик чаечку питає:
Чи ще, чайко, не свитає?
Ой, ще, ще! Ой, ще, ще!
Присуньмо ся ближче

Борозенька узенька —
Не уляжемо ся;
У Петрівку ніч маленька —
Не награємо ся!
Ой, ще, ще! Ой, ще, ще!
Присуньмо ся ближче ще!
Куца в тебе кожушина,
Не одягнемо ся:
Коли-б знала, що ти мій,
Дала-б тобі кожух свій...
Ой, ще, ще! Ой, ще, ще!
Присуньмо ся ближче ще!

223.

Грай, музико, бо ти звук,
Дери лика, роби смик;
Як не зробиш з лика смика,
Чорт-зна-що ти — не музика!

224.

Нуте, хлопці, нуте всі,
Нуте — погуляйте!
Одні скачте, другі плачте,
А треті співайте!

225.

Ой, гоп не помалу!
Я пошила кохту з валу;
Як пошила та й наділа,
Кажуть люди, що до діла!

226.

Ніхто-ж не винен, тільки я,
Тільки я, тільки я,
Що полюбила гультая,
Гультая, гультая;
Гультай не робе, тільки пе,
Тільки пе, тільки пе,
Прийде до дому, жінку бе,
Жінку бе, жінку бе.
Є у сусіда гарний син,
Гарний син, гарний син,
Там-то хороший, вражий син,
Вражий син, вражий син!
Личко біленьке, хоч малюй,
Хоч малюй, хоч малюй;
Губки румяні, хоч цілуй,
Хоч цілуй, хоч цілуй;

Очі чорненькі, хоч дивись,
Хоч дивись, хоч дивись;
Хлопець—до серця хоч тулись,
Хоч тулись, хоч тулись!

227.

Крупи білі, чорна гречка,
Дурна дівка, як овечка,
Дурна-дурна, скрутила ся,
Бо дурману наїла ся!
Крупи білі, ще й гречані,
Дурні хлопці, як барани,
Дурні-дурні, скрутили ся,
Бо дурману наїли ся!

228.

Ти, Параско моя!
Коли ласка твоя,
Нехай мої штани там,
Де запаска твоя!

229.

Молодий молоду
Посадив на леду:
Уставай молода,
Бо холодна вода!

230.

Ой, чук, метелиця,
Чому старий не женить ся?
— „Ой, ніколи женити ся,
Бо нікому журити ся!”
Жаль мені превеликий,
Що поганий та сердитий;
Жаль мені животу,
Що полюбив сироту!
Ой, жаль же мені,
Що не взяв я її,
Що полюбив та взяв,
Тільки сьвіта завязав!

231.

З того часу, як женив ся,*)
Я ніколи не журив ся.
Ой, чук, Тетяно,
Чорнобрива, кохана!

*) Повтарається два рази дві перші стрічки, а відтак дві затяті стрічки.

Як Тетяна засьмієть ся,
В душі радість оддаєть ся!
Ой, чук, Тетяно,
Чорнобрива, кохана!

За Тетяну сто кіп дав,
Бо Тетяну сподобав.
Ой, чук, Тетяно,
Чорнобрива, кохана!

За Марусю — пятака,
Бо Маруся не така!
Ой, чук, Тетяно,
Чорнобрива, кохана!

Ой, піду я до пана,
Позивата Івана.
Ой, чук, Тетяно,
Чорнобрива, кохана!

Ой, чим же я не така,
Що за мене — пятака?
Ой, чук, Тетяно,
Чорнобрива, кохана!

232.

Як була я молодиця,
Цілували хлопці в лиця;
А тепер я стара баба —
Не цілують, хоч би й рада!

233.

Не так у вас, як у нас,
Морози в Петрівку:
Два парубки на печі
Зморозили дівку.
Ой, джирли, ой да!
Ой, да джирли, ой да!
Ой, да джирли, ой да джирли,
Ой дай, да ой, джирли!

Не так у вас, як у нас,
На горі хуторок:
Пара дівчат за копійку,
А сто рублів парубок.
Ой, джирли, ой да!...

Не ходи-ж ти по леду,
Бо завалиш ся,
Чи ти мене вірно любиш,
Чи ти чваниш ся?
Ой, джирли, ой да!...

А я ходжу по леду
Та й не завалю ся,
Бо я тебе вірно люблю
Та й не признаю ся.
Ой, джирли, ой да!...

Не ходи-ж ти по-під тином,
Бо я тебе перекину,
Перекину я тебе,
Що не любиш мене.
Ой, джирли, ой да!...

На городі огірки,
Самі пупянки, —
Чортові парубки,
Самі шушвалки!
Ой, джирли, ой да!...

На городі паутель
Тонко стелить ся, —
Чортові парубки
Довго сердять ся!
Ой, джирли, ой да!...

Коротенький дипломат,
Його не доточиш,
Розсердив ся мій миленький,
Його не допросиш.
Ой, джирли, ой да!...

Серед двору корито,
Повне води наливо,
Ой, там хлопці ноги мили,
А дівчата воду пили
Ой, джирли, ой да!...

Серебряний перстень,
Золотая проба,
Ізсушила, сокрушила
Молодця до гроба.
Ой, джирли, ой да!...

234.

Ой, на горі, на горі,
Там гуляли бухарі;
Як ударять третяка —
Затоптали козака!

235.

І до плуга,
І до рала,
І до хлопців
Дала драла!

236.

Коли любиш, люби дуже,
А не любиш, не жартуй же!
Не завдавай серцю туги:
Ти не візьмеш, візьме другий!
Другий не візьме, так третій,
А не третій, то четвертий,
Не четвертий, візьме пятий,
Кращий тебе, ще й багатий!

237.

Ой, мамо, не лай мене,
Прийдуть люди, віддай мене,
Бо уже я доходила:
Така гладка, як кобила!

238.

Била Хима Явдокима,
Пішла позивати;
Присудили Явдокиму
Ще й Хими прохати!

239.

Чорна гречка, білі крупи,
Не попадайсь, дівко, в руки;
Бо як мені попадеш ся,
То вже послі не спасеш ся!
Чи я в тебе не бував?
Не бачила, що я мав?
Жупанина по коліна,
Та й та була позичена.
Були-ж воли та корови,
Повели Жиди за роги,
А тепер як що прийдуть,
Засьміють ся та й підуть!
„Ой, здорова ти, матуся,
Я приїхав по Настусю!”
— „Здоров, здоров, вражий
[сину,
Завезеш мою дитину!”

240.

„Чого мила, чого дмеш ся?
Чом у кожух не вдягнеш ся?
— „Бодай з тебе вийшов дух,
Як у мене був кожух!”

— „Чого сидиш, ізгорбилась,
Моя-ж ти губата?
Зіла десять паляниць,
Та й стала горбата!
Чого, мила, надула ся?
Чом в чоботи не вбула ся?”
— „Як же мені не дуги ся:
Чорт-ма в віщо обути ся!”
— „Чого, мила, губи дмеш,
Чом на ярмарок не йдеш?”
— „Як же мені туди йти,
Як нічого обути!”

Ой, загляну я під стіл,
Лежить чобіт і постіл.
Нахилилась та й найшла,
Обула ся та й пішла.

241.

Нащо мені музики,
В мене свої язики;
Я заграю, пострибаю,
Та нікого й не наймаю!

242.

Сама лиха наробила,
Що п'яницю полюбила;
Летять миски до порога, —
Нещаслива моя доля!

243.

Ой, летіла горлиця через сад,
Розпустила пірячко на ввесь [сад,
А хто тее пірячко ізбере,
То той мене молодую забере.
На курочці пірячко рябове,
Любили ся, серденько, обое;
На курочці пірячко в один ряд,
Любили ся, серденько, ми у лад!

244.

Чабан вівці ганяє,
Та й на гирлигу злягає.
Гей, бири, бири, бир!*)
Та й на гирлигу злягає!

*) В кождім верши повтаряти дві
останні стрічки.

Ой, на гирлигу злягає,
Та на хлопців махає:
Гей, бири, бири, бир!
Та на хлопців махає!
„Ой, ви, хлопці, молодці,
Та нате вам по вівці!
Гей, бири, бири, бир!
Та нате вам по вівці!
Та нате вам по вівці,
Та накажіть ви дівці;
Гей, бири, бири, бир!
Та накажіть ви дівці!
Та накажіть ви дівці,
Що в червоній спідниці;
Гей, бири, бири, бир!
Що в червоній спідниці!
Що в червоній спідниці,
Чорнявая на лиці!
Гей, бири, бири, бир!
Чорнявая на лиці!
Гарна, мила, вродлива,
Та ще й зветь ся Орина!
Гей, бири, бири, бир!
Та ще й зветь ся Орина!
Що я її молоду
Любить більше не буду;
Гей, бири, бири, бир!
Любить більше не буду!
Любить більше не буду
І до неї не прийду!
Гей, бири, бири, бир!
І до неї не прийду!
І до неї не прийду,
Собі красшу я найду!
Гей, бири, бири, бир!
Собі красшу я найду!
Бо я чабан багатий:
Сім пар волів рогатих;
Гей, бири, бири, бир!
Сім пар волів рогатих!
Маю срібло і злато,
І овечок багато;
Гей, бири, бири, бир!
І овечок багато!
Як наверну до води, —
Залягають береги;
Гей, бири, бири, бир!
Залягають береги!

Як відверну від води,
Облягають всі степи;
Гей, бири, бири, бир!
Облягають всі степи!
Ще й в кошарі отара:
Вона-ж мені не пара!”
Гей, бири, бири, бир!
Вона-ж мені не пара!
Як се дівка зачула,
Та й з вулиці майнула!
Гей, бири, бири, бир!
Та й з вулиці майнула!
Добігає до воріт,
Хватаєть ся за живіт.
Гей, бири, бири, бир!
Хватаєть ся за живіт!
Добігаю до хати,
Стала Бога благати:
Гей, бири, бири, бир!
Стала Бога благати!
„Ой, Боже мій, Боже мій!
Гарний хлопець, та не мій!
Гей, бири, бири, бир!
Гарний хлопець та не мій!
Ой, що-ж мені робити,
Не став вівчар любити!”
Гей, бири, бири, бир!
Не став вівчар любити!
— „Біжи, доню, до млина,
Та накопай коріння;
Гей, бири, бири, бир!
Та накопай коріння!
До млина, та до гаю,
Та назбирай розмаю!”
Гей, бири, бири, бир!
Та назбирай розмаю!
— „Я розмаю не знаю,
Хиба людий спитаю”.
Гей, бири, бири, бир!
Хиба людий спитаю!
Ще й до гаю не дійшла,
Розмай-корінь вже найшла.
Гей, бири, бири, бир!
Розмай корінь вже най-
Накопала коріння [шла!
З під білого каміня.
Гей, бири, бири, бир!
З під білого каміня!

Полоскала на броду,
Заправляла на меду.
Гей, бири, бири, бир!
Заправляла на меду!
Полоскала на річці,
Заправляла в горілці.
Гей, бири, бири, бир!
Заправляла в горілці!
Поставила до печі,
Промовила три речі:
Гей, бири, бири, бир!
Промовила три речі!
„Кипи, кипи, корінець,
Поки прийде молодець!”
Гей, бири, бири, бир!
Поки прийде молодець!
Іще й корінь не вкипів,
А вже милий прилетів.
Гей, бири, бири, бир!
А вже милий прилетів.
„Ой, що-ж тебе принесло,
Чи човничок, чи весло?”
Гей, бири, бири, бир!
Чи човничок, чи весло?
Ой, чого-ж ти прилетів,
Коли любить не хотів?”
Гей, бири, бири, бир!
Коли любить не хотів?
„Не сам же я прилетів,
Приніс мене сивий кінь!
Гей, бири, бири, бир!
Приніс мене сивий кінь!
Приніс мене сивий кінь
До дівчини в новий двір.
Гей, бири, бири, бир!
До дівчини в новий двір!
До дівчини Орини,
До білої перини!
Гей, бири, бири, бир!
До білої перини!
Та як мені й не літатъ,
Коли вмієш чаруватъ!”
Гей, бири, бири, бир!
Коли вмієш чаруватъ!
„Ой, я чарів не знаю,
Хиба людий спитаю.
Гей, бири, бири, бир!
Хиба людий спитаю!

Тільки в мене й чароньки,
Що чорнії бровоньки!
Гей, бири, бири, бир!
Що чорнії бровоньки!
Тільки-ж моя принада,
Що сама я молода”.
Гей, бири, бири, бир!
Що сама я молода!

245.

Ой, жаль шевця,
Та не вернеть ся:
Набрав підошов,
Та і к чорту пішов!

246.

Кажуть мені оженить ся,
Та що мені з того?
Бо не стає десять грошей
До пів-золотого!
Десять грошей не достає,
А пята немає;
Добре-ж тому женити ся,
Хто кого кохає!
Люди кажуть: не жури ся,
Гаразд тобі буде: —
Будеш мати із ким спати,
Хоч хліба й не буде!

247.

Оженив ся нависний,
Та взяв бісновату,
Та не знали, що робить, —
Запалили хату!

248.

Ой, мамо, хочу їсти,
Та бою ся в погріб лізти;
Да бою ся, щоб не впала,
Щоби пуста не пропала!

249.

Любив мене попів Гриць,
Попів Гриць,
За коробку печериць,
Печериць;
Як печериць не стало,
Не стало,

Тоді лихо пристало,
Пристало!
Любив мене дяків син,
Дяків син,
Давав мені ведро слив,
Ведро слив;
Дурна була, не брала,
Не брала,
Гуляючи-б смоктала,
Смоктала!
Сватав мене попів син,
Попів син,
Давав мені волів сім,
Волів сім;
Дурна була, не пішла,
Не пішла,
Була-б тепер попада,
Попада,

250.

Ой, я свого чоловіка
Нарядила паном,
Сорочечка по коліна,
Підвязана валом!

251.

Ой, зза гори
Вітер віє,
Вікониці
Хитають ся;
Кого люблю,
Поцілую,
То аж губи
Злипають ся!

252.

Начинаймо веселить ся,
Час нам сльози осушити;
Доки лиха нам страшить ся
І до смерті сльози лить?
Нехай злії одні плачуть,
Бо недобре замишляють,
А Полтавці добре скачуть,
І на зло другим гуляють!
Коли хочеш бути щасливим,
То на Бога полагай ся,
Перенось все терпеливо,
І на бідних оглядай ся!

253.

Я робити добре вмію,
Як піч топлю, руки грію
Руки грію, плечі парю,
Не йди, Грицю, а то вдар

254.

Ой, там на долині
Жуки бабу повалили,
І сорочку зняли,
Прочуханки дали!

255.

Захотіла вража баба
Молодою бути,
Натикала за намитку
Зеленої рути:

„Руто моя, руто моя,
Руто зелененька!
Я-ж думала, що я стар
А я — молоденька!”
Посадила вража баба
На трох яйцях гусака,
Сама вийшла на улицу,
Та вдарила тропака!
„Сиди, сиди, гусаченьку
Та висиди гуси,
А я піду подивлю ся
На чорнії уси!”

256.

Пливе човен, води повен,
Та й накрив ся листом.*
Не хвастай ся, дівчинонько,
Червоним намистом.

Як вийдеш ти на вулицю,
Намисто порветь ся.
А із тебе, дівчинонько,
Вся челядь сьмієть ся!

Пливе човен, води повен,
Та й накрив ся лубом,
Не хвастай ся, козаченьку,
Кучерявим чубом.

*) Кожду затяту стрічку повторю
три рази.

Як вийдеш ти на вулицю,
Твій чуб розіветь ся.
А із тебе, козаченьку,
Вся челядь сьмієть ся!

Пливе човен, води повен,
А водиця хлюп, хлюп!
Козаченько до дівчини
Ніженьками туп, туп.

„Вийди, дівчино, вийди рибчи-
За гай по корови! [но,
Дай надивить ся,
Дай надивить ся
На чорнії брови!

„Вийди, дівчино, вийди рибчи-
За гай по телята! [но,
Дай надивить ся,
Дай надивить ся
На ті оченята!”

257.

Пішла мати на село
Гречну муку добувати,
Гречаники учиняти,
Своїх діток годувати.
Гоп, мої гречаники!
Гоп, мої білі!
Чого-ж мої гречаники
На шкурину сіли!

Наша мати, голубочка,
Сіє муку з полубочка,
Як би батько був здоров,
Він би муки намовов.
Гоп, мої гречаники!...

З помийниці воду брала,
Гречаники учиняла,
Гречаники учиняла,
Пеленою накривала.
Гоп, мої гречаники!...

Молов батько, не віявши,
Пекла мати, не сіявши;
Наїхали паничі,
Гречаники у печі.
Гоп, мої гречаники!...

Іди, старий, до криниці,
Іди за водою,
А ми зварим обідати
У двох із кумою.
Гоп, мої гречаники!...

Зараз кашу без пшона,
Без соли зварили,
І без хліба татусенька
Їсти посадили.
Гоп, мої гречаники!...

Сидить батько в кінці стола,
Опустивши вуха,
Усякому так буває,
Як жінки хто слуха!
Гоп, мої гречаники!...

258.

Ой, посію ведро гречки,
А дві жмені проса,
Ходила я в черевиках,
Тепер ходжу боса!

259.

Ішла баба дубнячком,
Зачіпилась гапличком:
Сюди смик, туди смик, —
Відчіпи ся, мій гаплик!

260.

Ой, я в морі купала ся,
Та у біду попала ся,
Я-ж те море перебреду,
Таки біду перебуду!
Біс біду перебуде,
Одна згине, десять буде,
А я море перебреду,
Яка була, така й буду!
Ой, з під хмизу на піч лізу,
Аж по хаті луна йде!
А хто-ж мене вірно любить,
Той і на печі найде!
Я на піч, він за мною,
Укрию ся з головою:
Відчіпи ся, препоганий,
Нехай прийде мій коханий!

261.

Чого сидиш, надула ся?
Чом в чоботи не вбула ся?
Сюди-туди по-під лави:
Нема чобіт, лиш холяви!

262.

Ти ходиш по горі,
А я по долинї;
В тебе болить голова,
В мене в серединї.

263.

Ой, під мене, товсту, гладку
Засідали хлопці в садку;
Засідали, говорили, —
Чорта зїли, не зловили!
На городї квітки вють ся,
А за мене хлопці бють ся;
„Не бийте ся, нема защо,
Я хоч гарна, так ледащо!”

264.

Ой, служивий, ой, служивий,
Не тобі питати!
І я жінка не така,
Щоб все розказати!
Гей, сама я не знаю,
Чом тобі пускаю?
Відчепись, не вяжись,
Лукавий москалю!
Я—хазяйка, ти—пройдисьвіт:
Що-ж ти розхраб्रив ся?
Оглядай ся, щоб у чорта
Сам не опинив ся!
Гей, сама я не знаю, ...
Ти підкрав ся, як той злодій
До чужої хати;
Ти один тут, — не до шмиги
З нами бушовати!
Гей, сама я не знаю, ...

165.

За все гаразд, за все добре,
Що жінка маленька:
Хоч полаю, хоч побю,
То все веселенька!

266.

Ой, казала менї мати,
Ще й приказувала,
Щоб я хлопців у садочок
Не принажувала.

Ой, мамо, мамо, мамо,
Не принажувала!
Ой, мамо, мамо, мамо,
Не принажувала!

Ой, післала мене мати
До криниченьки:
„Ой, принеси менї, доню,
Та водиченьки”.
Ой, мамо, мамо, мамо,
Та водиченьки!
Ой, мамо, мамо, мамо,
Та водиченьки!

Ждала, ждала мене мати,
Не діждала ся,
А я в садку з козаченьком
Цїлувала ся.

Ой, мамо, мамо, мамо,
Цїлувала ся!
Ой, мамо, мамо, мамо,
Цїлувала ся!

Ой, післала мене мати
Та на річку-ставок:
„Ой, віджени, моя доню,
На став гуси-качок”.
Ой, мамо, мамо, мамо,
На став гуси-качок!
Ой, мамо, мамо, мамо,
На став гуси-качок!

Ждала, ждала мене мати,
Не діждала ся,
А я собі у ставочку
Полоскала ся.
Ой, мамо, мамо, мамо,
Полоскала ся!
Ой, мамо, мамо, мамо,
Полоскала ся!

Ой, як добре у ставочку
Накупала ся,
На березї з козаченьком
Цїлувала ся.
Ой, мамо, мамо, мамо,
Цїлувала ся!
Ой, мамо, мамо, мамо,
Цїлувала ся!

Ой, післала мене мати
Та в зелений лісок:
„Піди, моя мила доню,
Та нарви ягідок”.

Ой, мамо, мамо, мамо,
Та нарви ягідок!
Ой, мамо, мамо, мамо,
Та нарви ягідок!

Ждала, ждала мене мати,
Не діждала ся!
Я-ж з козаком цїлувалась,
Обнімала ся!
Ой, мамо, мамо, мамо,
Обнімала ся!
Ой, мамо, мамо, мамо,
Обнімала ся!

Нехай мене мати лає,
Нехай дровичь ся!
Коли-ж дуже з козаченьком
Гулять хочеть ся!
Ой, мамо, мамо, мамо,
Гулять хочеть ся!
Ой, мамо, мамо, мамо,
Гулять хочеть ся!

267.

„Дівчино моя,
Переяслівко,
Дай менї вечеряти,
Моя ластівко!”

Дівчино моя,
Ти-ж моя мати,
Дай менї вечеряти
Хоч серед хати!”

„Я-ж не топила,
Я-ж не варила,
Як по воду ішла,
Вебра побила!

Я-ж не побила,
Постановила,
Із гори скотились,
Та сами й побились!

На базари була
І горілку пила,
І росади накупила,
Увесь город засадила!

І росада моя
Приняла ся була,
Дівчина з козаком
Поняла ся була.

І росада моя,
І качанячко,
Вірнее з козаком
Жениханечко!

„На улицю не піду,
І дома не всижу,
Достанеть ся підкопачь ся
До дівчини в хижу!”

„Бодай тебе копала ся
Лихая година!
Через тебе, вражий сину,
Мене мати била!

Ой, била мене дуже,
Та й ще буде бити, —
Пристань же, вражий сину,
До мене ходити!”

„Ой, не перестану,
Поки не дістану
Білого твого личка,
Хорошого стану!”

268.

Ой, чук, зажурив ся,
Що на малій оженив ся.
Не жури ся, мій Андрію,
Підросту я за неділю!

269.

Ой, післала мене мати
В сусід соли позичати,
Менї-ж соли не дали,
Застукали були.
Ой, сусідові сини
Застукали були
Мене — батькову дочку
Застукали в куточку!
Чи не той се Микита,
Що з вильотами свита?
Під віконцем зігнув ся,
Чи не вийде Маруся!
А Маруся виходить,
І орішки виносить:
Чи орішки кусать,
Чи Марусю цїлувать?
Ой, не стій під вікном,
Не махай рукавом,
Як я мати-му час,
Сама вийду до вас.

Ой, не стій під дверима,
Моя мати Марина
Понадвірю ночує,
Усю правду почує.
Як ти їхав, а я спала,
Як ти свиснув, а я встала,
Та забула попитати,
Чого свистиш коло хати?

270.

За городом левада,
Де збиралась громада;
Жінка мужа продала
За три копи без шага!

271.

Ой, любив я сорок дівок,
А молодниць триста;
І любив ся, і кохав ся,
Та ще душа чиста!

272.

Гей під горою,
Під перевозом,
Стояла дівчина
З своїм обозом.

Гей, лиці, гоц гоц, гоц!
Гей, лиці, гоц гоц, гоц!
Гоц! гоц!

Як ось козаченько
Йде дорогою,
Та й зустрів дівчину
Він з бандурою.

Гей, лиці, гоц гоц, гоц!...

„Добрий день, Дунько!
Як собі маєш?
Позич ти бандури,
Що сама граєш”.

Гей, лиці, гоц гоц, гоц!...

„Ходім, козаче,
До мене в хату,
Дам тобі бандури
На весь день грати”.

Гей, лиці, гоц гоц, гоц!...

Козак послухав,
Пішов до хати,
Та й почав з Дунькою
Він жартувати.

Гей, лиці, гоц гоц, гоц!...

„Ой, мамо, мамо,
Козак у хаті!
Пустує, жартує,
Не дає спати!”

Гей, лиці, гоц гоц, гоц!...

„Ой, доню, доню,
Не будь дурною!
Бий його, голубко,
Хоч кочергою!”

Гей, лиці, гоц гоц, гоц!...

„Бою ся, мамо,
Щоб не плакати,
Ой, звели-ж мамо,
Поцілувати!”

Гей, лиці, гоц гоц, гоц!...

От ся бандура
Що наробила!
Дівчина козака
Та й полюбила!

Гей, лиці, гоц гоц, гоц!...

273.

Ой, на горі калюжа,
Моя мила нездужа;
Як би скрипка,
Та цимбали,
То-б і ніжки
Пострибали!

274.

Ой, ти такий гидкий, бридкий,
А я така пишна!
Хиба в мене очий нема,
Щоб за тебе вийшла?!

275.

Отак іще не було —
Пропила я помело!
А як повернусь по хаті,
Так біда буде й лопати!

